

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Miljöredovisning i fokus?

- En studie kring hur företag inom den svenska gruv- respektive modeindustrin redovisar miljöindikatorer

Kandidatuppsats i företagsekonomi
Externredovisning
Vårterminen 2015

Handledare: Gunnar Rimmel
Författare: Sofia Bernestål
Hanna Eriksson

Förord

Tack till vår seminariegrupp vars goda råda har bidragit till uppsatsens utveckling och slutliga form. Men framförallt tack till vår handledare Gunnar Rimmel som har bistått med sin kunskap, vägledning och konstruktiv kritik.

Sofia Bernestål

Hanna Eriksson

Göteborg, 2015

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Kandidatuppsats, Externredovisning VT15

Författare: Sofia Bernestål och Hanna Eriksson

Handledare: Gunnar Rimmel

Titel: Miljöredovisning i fokus? - En studie kring hur företag inom den svenska gruv- respektive modeindustrin redovisar miljöindikatorer

Bakgrund och problem: I samband med en tilltagande miljöförstöring har intresset för hållbarhetsarbete ökat. Detta har skapat press på företagen att redovisa miljöpåverkan och utveckla hållbarhetsarbetet. Två industrier som är kritiserade för sin omfattande miljöförstöring är gruv- respektive modeindustrin vars påverkan drabbar såväl natur som människor och djur. Hur den konstaterade miljöpåverkan redovisas och eventuella skillnader mellan de två (helt) olika industrierna ligger till grund för den fortsatta studien.

Syfte: Syftet med denna uppsats är att mer ingående undersöka redovisningen av miljöindikatorer. Fokus riktas på omfattning och skillnader samt utveckling över en femårsperiod mellan företag verksamma inom den svenska gruv- respektive modeindustrin som redovisar sitt hållbarhetsarbete utifrån Global Reporting Initiative (GRI).

Avgränsning: Studien är avgränsad till att endast behandla den miljöpåverkan de valda företagen har, ansvaret för de sociala och ekonomiska områdena har således bortsetts.

Metod: Studien omfattar en kvalitativ innehållsanalys av hållbarhetsredovisningar för åren 2009 till 2013 för sex utvalda företag, tre från vardera industri. Informationen har samlats in med hjälp utav ett indikatorprotokoll som baseras på de miljöindikatorer som finns inkluderade i GRI:s ramverk G4. Sammanställningen av insamlad data har gjorts i såväl kvantitativ form som löpande text.

Resultat och slutsatser: Det resultat som framkommit i studien är att företagen inom gruvindustrin, i förhållande till de inom modeindustrin, redovisar miljöindikatorer i större utsträckning och mer utförligt. Inom modeindustrin tycks hållbarhetsrapporterna fokusera mest på målsättningar, samarbetsarrangemang och initiativ medan upplysningar av kvantitativ art och information om miljöpåverkan genom hela värdekedjan är bristfällig. Sammantaget visar dock utvecklingen för redovisningen på en positiv trend för såväl gruv- som modeindustrin, samtliga av de studerade företagen har redovisat fler miljöindikatorer år 2013 än vad som gjordes år 2009.

Förslag till vidare forskning: Vidare forskning skulle kunna inkludera de sociala och/eller ekonomiska perspektiv som ingår i GRI:s ramverk. Ytterligare förslag vore att undersöka om det finns skillnader i utformning och omfattning av hållbarhetsredovisning mellan små och stora företag.

Nyckelord: Global Reporting Initiative, miljöindikatorer, gruvindustri, modeindustri, miljöpåverkan

Abstract

Degree in Business Administration, University of Gothenburg: School of Business, Economics and Law, Bachelor Thesis, Financial Accounting VT15

Authors: Sofia Bernestål och Hanna Eriksson
Supervisor: Gunnar Rimmel

Title: Focus on Environmental Reporting? – A Study of Companies within the Swedish Mining and Fashion Industries and Their Presentation of Environmental Indicators

Background and Problem discussion: In relation to a growing environmental degradation, interest in corporate sustainability has increased. This has created pressure on companies to report their environmental impact and develop their work with sustainability. Two industries that are criticized for their extensive environmental pollution are mining and fashion industry whose influence affects both the nature of humans and animals. How the identified environmental impacts are recognized and potential differences between the two completely different industries is the basis for this further study.

Purpose: The purpose of this study is to more thoroughly investigate the reporting of environmental indicators. The study focuses on the extent, differences and the development during a five-year period between the companies operating in the Swedish mining and fashion industry, who has reported their sustainability work based on the Global Reporting Initiative (GRI).

Delimitation: The study is limited to only deal with the environmental impact of the selected companies, the responsibility for the social and economic fields is thus disregarded.

Method: The study includes a qualitative content analysis of sustainability reports for the years 2009 to 2013 for six selected companies, three from the mining industry and three from the fashion industry. The information is gathered with the help of an indicator protocol that is based on the environmental indicators included in the framework GRI G4. The compilation of the data collected has been made in both quantitative form and in writing.

Results and Conclusions: The results obtained in this study are that companies in the mining industry, in relation to those in the fashion industry, report their environmental indicators in a larger extent. The fashion industry seems to focus mostly on targets, collaborations and initiatives in their sustainability reports while information of a quantitative nature and information about the environmental impact throughout the whole value chain is incomplete. However, the overall development of reporting show a positive trend for both the mining and fashion industry, all of the studied companies have reported more environmental indicators in 2013 than what was done in 2009.

Further research: Further research could include the social and/or economic perspective included in the GRI framework. Another suggestion would be to investigate whether there are differences in design and scope of sustainability between small and large companies.

Keywords: Global Reporting Initiative, environmental indicators, mining industry, fashion industry, environmental impact.

Innehållsförteckning

Förord	I
Sammanfattning	II
Abstract	III
Innehållsförteckning	IV
1. Inledning	1
1.1 Problembakgrund	1
1.2 Problemdiskussion	2
1.3 Problemformulering	3
1.4 Syfte	3
1.5 Avgränsning.....	4
1.6 Disposition	5
2. Teoretisk referensram	6
2.1 Global Reporting Initiative	6
2.2 Upplysningsteori.....	7
2.3 Intressentteori.....	7
2.4 Legitimitetsteori	8
3. Metod	9
3.1 Kvalitativ och kvantitativ forskningsmetod	9
3.2 Forskningsstudiens tillvägagångssätt.....	9
3.3 Metod för datainsamling	10
3.3.1 Urval	10
3.3.2 Teoretisk referensram	11
3.3.3 Studie av hållbarhetsredovisningar	11
3.4 Metod för analys av data	12
3.5 Praktiska begränsningar	14
3.6 Reliabilitet och validitet.....	15
4. Empiri	16
4.1 Hållbarhetsrapportering	16
4.1.1 Gruvindustrin	16
4.1.2 Modeindustrin.....	17
4.2 GRI-indikatorer	19
4.2.1 Omfattning	19
4.2.2 Utveckling samt skillnader mellan industrierna	20
4.2.3 Utveckling inom industrierna	23
5. Analys	26
5.1 Hållbarhetsrapportering	26
5.2 GRI-indikatorer	27
6. Slutsatser	30
6.1 Avslutande diskussion.....	31
6.2 Förslag till vidare forskning.....	31
7. Källförteckning	32
Bilaga 1	36

1. Inledning

I uppsatsens inledande kapitel presenteras en bakgrund till ämnet och den problematik som uppmärksammats med negativ miljöpåverkan i två miljö känsliga industrier av helt olika karaktär, gruv- respektive modeindustrin. Studien kommer att belysa och analysera redovisningen av de miljöindikatorer som omfattas i Global Reporting Initiatives riktlinjer. Fokus kommer att riktas på omfattning, skillnader och utveckling över tid, inom och mellan de båda industrierna.

1.1 Problembakgrund

Människans dominerande roll i naturen har varit en viktig del i de framsteg som gjorts inom såväl tekniska som ekonomiska och sociala områden (Mihaela, 2013). Förbättringarna har genererat ökad levnadsstandard men utvecklingen har samtidigt bidragit till föroreningar och överexploatering av jordens resurser vilket har lett till försämring och förstörelse av den naturliga miljön (Arvidsson, 2010). För att fortsatt hållbar utveckling och ekonomisk tillväxt skall vara möjlig krävs att det sker på miljöns villkor, något som uppmärksammades och fick internationell spridning genom Brundtlandrapporten som lanserades av Världskommissionen för miljö och utveckling år 1987 (FN, 2012). Målet som skapades var att kunna tillfredsställa dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina behov (FN, 2012). Det kräver engagemang från företag och organisationer för att ekonomiska, teknologiska, miljömässiga och mänskliga system skall kunna integreras på ett hållbart sätt (Mihaela, 2013).

Konceptet hållbar utveckling har blivit allt mer relevant och uppmärksammat de senaste decennierna men trots det har kommunikationen av hållbarhet haltat efter för företagen (Moneva, Archel & Correa, 2006). I Sverige var det i början av 2000-talet lågt fokus på denna typ av information (Arvidsson, 2010). Trots att utvecklingen varit positiv och det år 2013 var 79 % av de hundra största svenska företagen som redovisade sitt hållbarhetsarbete, var dessa som grupp endast rankade som nummer sju i Europa (KPMG, 2013). Det är enligt Arvidsson (2010) förvånande då svenska företag, i en internationell kontext, är kända för att vara tidiga med att anamma nya trender inom företagskommunikation. Hållbarhetsredovisning är fortfarande frivillig att upprätta men allt fler företag väljer att integrera en sådan i sina externa rapporter, de spelar en viktig roll i analysen av företagets prestationer (Moneva et al., 2006) och bidrar till att skapa större legitimitet (Cho, Laine, Roberts & Rodrigue, 2015).

Åsikterna om hur, och i vilken grad, hållbarhetsredovisningen skall presenteras har varit delade (D'Aquila, 2012). Rapporterna kan publiceras via varierande kanaler, antingen på företagets hemsidor, integrerad i årsredovisningen eller som en fristående del, även innehållet kan skifta mellan beskrivande information och mätbar data (Kozlowski, Searcy & Bardecki, 2015). De vanligaste riktlinjerna att följa är Global Reporting Initiative (GRI) vilket har blivit de facto standard och den globala företagstrenden driver företag att till allt större del publicera GRI-baserade hållbarhetsrapporter (Fonseca, McAllister & Fitzpatrick, 2014; Kozlowski et al., 2015). Företagstrenden är påtaglig i Sverige, 90 % av de svenska företag som hållbarhetsredovisar följer GRI:s riktlinjer (KPMG, 2013).

1.2 Problemdiskussion

Den globala miljöförstörelsen påverkar överlevnaden för allt liv vilket har resulterat i starka reaktioner från allmänheten (Mihaela, 2013) och bidragit till en växande debatt om företagens påverkan och det ansvar de har gentemot ett ekologiskt hållbart samhälle (Milne & Gray, 2013). Två industrier med stor påverkan på naturen är gruv- och modeindustrin som genererar omfattande miljöförstörelse och oroande sociala aspekter. I fokus finns frågor beträffande användning av farliga kemikalier, föroreningar av naturen, förbrukning av icke-förnyelsebara resurser, den stora mängd avfall som överkonsumtionen genererar liksom en mängd olika etiska aspekter samt säkerhets- och hälsofrågor (Kozlowski et al., 2015; de Villiers, Low & Samkin, 2014). Naturvårdsverket (2014) klassificerar gruvindustrin som den i särklass mest avfallsproducerande industrin i Sverige medan modeindustrin främst förorenar de områden där produktionen sker, vilka ofta ligger i hårt drabbade utvecklingsländer (Engvall, 2007). De föroreningar som genereras av båda industrierna har negativa långtidseffekter på omgivande vatten och mark vilket kan leda till bestående problem i naturen och påverkar både människor och djur (Kozlowski et al., 2015; de Villiers et al., 2014).

De är två fundamentalt olika industrier, mineraler och metaller från gruvindustrin utgör framförallt viktiga komponenter i samhällets infrastruktur, byggnader och maskiner (SweMin u.å.). Modeindustrin å andra sidan karaktäriseras av en kontinuerlig nöjeskonsumtion av det som är ”nytt” (Kozlowski, Bardecki & Searcy, 2012). Utvecklingen i modeindustrin har lett till en effektiv produktion av kläder till låga priser som tillsammans med snabba modeväxlingar skapat en ökad efterfrågan (Kozlowski et al., 2012; Niinimäki & Hassi, 2011). Den globala utvecklingen av samhällen skapar även en stor efterfrågan på gruvindustrin, och behovet av mineraler och metaller växer i takt med ökat välstånd i såväl industri- som utvecklingsländer (SweMin u.å.).

Den massmediala granskningen av gruv- och modeindustrin är påtaglig, vid sökning av nyhetsartiklar gällande miljörelaterade frågor erhålls blandade resultat där den negativa publiciteten tycks övervägande. Modeindustrin, vars miljöpåverkan är väl dokumenterad (Engvall, 2007), verkar trots det kritiseras mest för den sociala- och etiska påverkan industrin har i de utvecklingsländer där större delen av produktionen sker. En rad miljörelaterade problem har dock uppmärksamats och dessa har i likhet med gruvindustrins påverkan uttryckts som oroande i flertalet olika medier. Citaten nedan är ett litet urval av det mediabrus som belyser och sammanfattar mycket av problematiken med de båda industrierna.

”Den lyckade gruvindustrins giftiga baksida”
- (FoF, 2013)

”Kemikalierna orsakar problem i produktionsländerna, både för hälsa och miljö. De innebär också att vi som köper kläderna ständigt utsätts för olika kemikalier i vår vardag, och att de sprids i naturen.”
- (Ecoprofile, 2012)

”Trendrapporter och framtidsprognoser är samstämmiga om att modebranschen kommer att tvingas bli mer medveten.”
- (Svenska Dagbladet, 2013)

”Gruvdrift ger en oerhörd och oåterkallelig påverkan på miljön” - (SVD, 2012)

”Livet i sjön försvann efter att gruvan lagts ner” - (SVT, 2013)

”Hållbarhetsarbete har blivit en maktfaktor att räkna med. Allt fler är intresserade av att påverka i riktning mot ett mer hållbart mode, trots att vinsten fortfarande är viktigast.”
- (Svensk Handel, 2011)

Figur 1 Citatansamling.

Fånge i sin egen framgång har många företag tidigare varit långsamma med att anamma förändring, men då det blivit tydligt att industrierna inte kan fortgå som tidigare har hållbarhet och hållbara affärsmodeller omvandlats från nisch till nödvändighet (Kozlowski et al., 2015; Lodhia & Hess, 2014). Båda industrierna är hårt granskade för sin omfattande miljöförstöring och den negativa publiciteten världen över skadar företagens anseende (Fonseca et al., 2014; Kozlowski et al., 2015). Många företag har därför förbättrat hållbarhetsarbetet såväl internt som externt genom värdekedjan och flertalet väljer att dela detaljer kring initiativen i rapporter tillgängliga för allmänheten (Toppinen & Korhonen-Kurki, 2013). Hållbarhetsrapporter och hållbara val har blivit betydelsefullt för alla företag och speciellt för de som finns noterade på börsen, då trycket från kritiska intressenter kan bli avgörande för företagens överlevnad (Lodhia & Hess, 2014).

Sammanfattningsvis präglas företagens verklighet idag av medvetna och kritiska intressenter vars förväntningar innebär ett allt större behov av ansvarstagande för att säkra legitimitet och upprätthålla förtroendefulla relationer (Toppinen & Korhonen-Kurki, 2013). Det externa trycket blir således en drivkraft för utveckling av hållbarhet och transparenta hållbarhetsrapporter för företag världen över (Fernandez-Feijoo, Romero & Ruiz, 2013).

1.3 Problemformulering

Det framgår ur problemdiskussionen att externa intressenters medvetenhet gällande den omfattande miljöpåverkan i gruv- och modeindustrin har ökat. Det har skapat en växande press på företag verksamma inom dessa industrier och deras arbete med att tillhandahålla hållbarhetsredovisningar. Med det här i åtanke tillsammans med det faktum att Global Reporting Initiative är det mest tillämpade ramverket för hållbarhetsredovisning ämnar denna studie besvara följande problemformulering:

Till vilken grad redovisas Global Reporting Initiatives miljöindikatorer bland företag inom den svenska gruv- respektive modeindustrin?

Gruv- och modeindustrin bidrar till omfattande miljöpåverkan genom verksamheter av helt skild karaktär. Det är ytterligare en aspekt som åskådliggörs i problemdiskussionen och som föranleder författarnas intresse för att undersöka en eventuell diskrepans i hållbarhetsredovisningen industrierna emellan. För att dessutom kunna urskilja förändringar som skett inom hållbarhetsredovisningen för de båda industrierna har den övergripande problemformuleringen kompletterats med två underfrågor:

1. Hur skiljer sig redovisningen av miljöindikatorer mellan företag verksamma inom den svenska gruv- respektive modeindustrin?

2. Vilken utveckling av miljöindikatorer har skett inom industrierna från år 2009 till 2013?

1.4 Syfte

Syftet med denna uppsats är således att mer ingående undersöka redovisningen av miljöindikatorer. Fokus riktas på omfattning och skillnader samt utveckling över en femårsperiod mellan företag verksamma inom den svenska gruv- respektive modeindustrin som redovisar sitt hållbarhetsarbete utifrån Global Reporting Initiative (GRI).

1.5 Avgränsning

Studien är avgränsad till att endast behandla den miljöpåverkan de valda företagen inom gruv- och modeindustrin publicerat i respektive hållbarhetsrapport, ansvaret för de sociala och ekonomiska områdena har följaktligen bortsetts.

1.6 Disposition

Inledning - Det inledande kapitlet ger en bakgrund till valt ämnesområde och diskuterar den miljöproblematik som kan relateras till gruv- respektive modeindustrin. Problemdiskussionen mynnar ut i en problemformulering samt det syfte som studien ämnar uppfylla.

Teoretisk referensram - I kapitel två tillhandhålls den teoretiska referensramen vilken består av en övergripande förklaring gällande organisationen och ramverket Global Reporting Initiative. Sedan presenteras de tre teorier som vanligtvis används för att förklara de bakomliggande motiv som kan finnas till upprättandet av hållbarhetsredovisningar.

Metod - Kapitel tre redogör för studiens utformning och val av metod. Här presenteras det indikatorprotokoll som använts vid insamling av det empiriska materialet, studiens tillvägagångssätt samt de problem och begränsningar som uppkommit. Slutligen diskuteras kvaliteten av insamlad data via avsnittet reliabilitet och validitet.

Empiri - I det fjärde kapitlet presenteras det empiriska materialet. Insamlad data finns sammanställd med hjälp av diagram, vilka illustrerar såväl ett industrigenomsnitt som resultat för varje enskilt företag, dessutom lämnas utförligare beskrivningar i tillhörande text.

Analys - I kapitel fem har det empiriska materialet analyserats med utgångspunkt i de teorier som finns presenterade i den teoretiska referensramen.

Slutsats - Det sjätte, och sista, kapitlet presenteras svar på problemformuleringarna och sammanfattade slutsatser. En diskussion med författarnas egna tankar och reflektioner kring studien samt förslag på vidare forskning avslutar uppsatsen.

2. Teoretisk referensram

Inledningsvis i studien framkommer det att Global Reporting Initiatives ramverk för hållbarhetsrapportering har blivit de facto standard för företag världen över att följa. I den teoretiska referensramen klargörs därför rapporteringssystemet närmare och återföljts av den kritik som riktats mot ramverket samt tre teorier som förklarar de motiv som kan finnas bakom upprättandet av hållbarhetsrapportering.

2.1 Global Reporting Initiative

GRI är en internationell, oberoende organisation (Milne & Gray, 2013) vars riktlinjer för hållbarhetsrapportering utvecklades med syfte att hjälpa organisationer att rapportera om miljömässiga-, sociala- och ekonomiska prestationer samt för att bredda den traditionella redovisningen (Moneva et al., 2006). Det första ramverket uppkom som ett resultat av ett projekt med rötter i organisationen Coalition for Environmentally Responsible Economies (CERES) och publicerades år 2000 (Moneva et al., 2006). Sedan dess har riktlinjerna uppdaterats till såväl G2-, G3- samt G3.1-versioner, för att år 2013 utformas till den fjärde generationens ramverk, G4, som vid dagens datum är den senaste uppdateringen som gjorts (GRI, 2015).

Ramverket består av ett rapporteringssystem som tillhandahåller mått och metoder för att mäta och rapportera ett företags hållbarhetsarbete, påverkan och prestation (GRI, 2015) och kan delas in i tre olika nivåer: A, B eller C, där A är högsta nivån och C den lägsta. Tillämpningsnivån beskriver i vilken utsträckning ett företag redovisar sitt hållbarhetsarbete enligt GRI:s riktlinjer och bedömningen baseras på företagets egen värdering (Isaksson & Steimle, 2009). Rapportrande företag kan dock nyttja en tredje part som bedömare av tillförlitligheten i den självutnämnda tillämpningsnivån vilket då redovisas med ett plus (+) som således indikerar att rapporten utvärderats av en kvalificerad och oberoende organisation (Isaksson & Steimle, 2009).

GRI anses vara det ramverk som fokuserar mest på intressenter (Joseph, 2012), har de mest omfattande riktlinjer som finns att tillgå idag (Isaksson & Steimle, 2009) och har blivit den grund på vilken de flesta företag och organisationer rapporterar sitt hållbarhetsarbete (Moneva et al., 2006). Innehållet i rapporten skall bestå av en generell del med bland annat övergripande beskrivning av företaget, dess intressenter och hållbarhetsarbete samt en specifik del med indikatorer som anger kvantitativa mått på exempelvis utsläpp och förbrukning av olika resurser (GRI, 2013). Fokus ligger på tre områden, det ekonomiska-, miljömässiga- och sociala ansvaret där de olika indikatorerna listas under var och en av dessa kategorier för att kvantifiera ett företags prestation (Isaksson & Steimle, 2009). Totalt finns 149 indikatorer varav 34 stycken fokuserar på miljöfrågor (GRI, 2013).

Enligt Moneva et al. (2006) kan den praktiska tillämpningen av GRIs hållbarhetsrapportering skilja sig från den teoretiska. Selektionen av antalet indikatorer är frivillig och kan således väljas på ett partiskt sätt vilket kan utnyttjas till fördel för företag som använder GRI-rapportering. Företag kan därmed undanhålla information för de områden där de inte handlar på ett ansvarsfullt sätt (Moneva et al., 2006) eller använda GRI som enbart en fasad för att skapa positiv PR (Dumay, Guthrie & Farneti, 2010). Det räcker inte att tillhandahålla ett ramverk för hållbarhetsrapportering och ha full tilltro att företag av sig själva kommer anta ett

ansvarsfullt förhållningssätt gällande all negativ påverkan. Det kan därmed bli en nödvändighet att införskaffa övervakning och registrering av uppgifter som hänför sig till vilken utsträckning företag även agerar ohållbart (Moneva et al., 2006).

2.2 Upplysningsteori

Upplysningsteorin är tillsammans med intressent- och legitimitetsteorin de teorier som mest frekvent används för att förklara varför företag frivilligt avslöjar information om sin sociala- och miljömässiga påverkan (He & Loftus, 2014). Företag skall upplysa om sitt hållbarhetsarbete utifrån aktieägarnas intresse (Griffin & Sun, 2013) och denna information kan ses som ett verktyg för att skapa ökad transparens gentemot investerare (Guidry & Patten, 2012).

Enligt He och Loftus (2014) vidtar ofta företag med ett dåligt anseende vad gäller miljöpåverkan, följaktligen de som är verksamma i miljö känsliga industrier, åtgärder för att hantera miljöfrågor. Sådana företag publicerar ofta frivilligt kompletterande upplysningar för att förklara miljöpåverkan för finansörer och det finns även förväntningar från andra intressenter om sådan information i de publicerade årsrapporterna (He & Loftus, 2014). Det kan enligt Bewley och Li (2015) förklaras med att mängden upplysningar som lämnas påverkas av intressenternas kännedom om företagets miljöpåverkan. Likväl som att informationen från företag frivilligt kan utökas kan den även undanhållas vilket enligt upplysningsteorin innebär att "goda" nyheter framhävs medan de "dåliga" tonas ned eller helt uteblir. Upplysningar om hållbarhetsarbete kan således vara selektiva, självberömande och nyttjas inte sällan för att skapa positiv PR (Bewley & Li, 2015).

2.3 Intressentteori

Utifrån ett intressentperspektiv definieras företag som relationer mellan olika grupper som alla har delaktighet i de aktiviteter som utgör företagets verksamhet (Parmar, Freeman, Harrison, Wicks, Purnell & de Colle, 2010). Företag har därför ett ansvar gentemot samtliga intressenter som påverkar eller påverkas av deras handlingar vilket leder till att företag systematiskt uppmärksammar intressenternas synpunkter (Toppinen & Korhonen-Kurki, 2013). Detta skapar i sin tur bättre möjligheter att hantera exempelvis etiska problem (Parmar et al., 2010). Utmaningen är att forma relationer till de legitima intressenterna som är kunder, anställda, leverantörer, finansörer och även samhället i stort samt skapa största möjliga värde för alla (Searcy & Buslovich, 2014; Parmar et al., 2010).

Utgångspunkten för intressentteorin är moral och etik som specificerar de förpliktelser som företag har gentemot sina intressenter och främjar företagsval för en bättre omvärld (Parmar et al., 2010). Intressentteorin kan således anses vara det mest lämpliga och naturliga ramverket för att utvärdera hållbarhetsrapportering (Fernandez-Feijoo et al., 2014) eftersom hållbarhet kan öka företagets resultat genom förbättrade intressentrelationer (Toppinen & Korhonen-Kurki, 2013). Intressentteorins lämplighet går även i förbindelse med World Business Council Sustainable Developments (WBCSD) definition av hållbarhetsrapporter som publika företagsrapporter som tillhandahåller både interna och externa intressenter en skildring av företag och de hållbara aktiviteter som görs (Searcy & Buslovich, 2014). Teorin används även som underlag för att kunna reflektera över omfattningen av intressenternas medverkan i utvecklingen av hållbarhetsrapporter över tid (Searcy & Buslovich, 2014).

2.4 Legitimitetsteori

Legitimitetsteorin har lyfts fram för att förklara fenomenet hållbarhetsrapportering (He & Loftus, 2014). Den grundar sig på att upplysningar om företagets sociala och miljömässiga påverkan lämnas, till följd av externa reaktioner, för att legitimera företagets handlingar (Guthrie & Parker, 1989). Likt ett flertal andra teorier är legitimitetsteorin att betrakta som systemorienterad med innebörden att ett företag antas bli påverkad av, och i sin tur ha inflytande över, det samhälle där det verkar (Deegan, 2002). Grundtanken baseras på att ett företags fortsatta existens är beroende av att dess verksamhet upplevs som samstämmig med de värderingar som finns i samhället (Gray, 1996). Enligt Guthrie och Parker (1989) verkar företag i samhället via ett slags socialt kontrakt där det går med på att utföra olika, önskvärda, handlingar i utbyte mot att mål godkänns, belöningar lämnas samt för att möjliggöra verksamhetens fortsatta överlevnad. Genom att inte agera på ett godtagbart, eller legitimt, sätt kan det sociala kontraktet komma att brytas och samhället kan komma att återkalla de avtal som finns för att organisationen skall få fortsätta sin verksamhet (Deegan, 2002). Det kan visa sig genom att konsumenter minskar eller helt eliminerar efterfrågan på företagets produkter, finansiellt kapital dras tillbaka, ökade böter och lagar för att förbjuda företaget att genomföra handlingar som inte överensstämmer med de förväntningar som samhället har på dess verksamhet (Deegan, 2002).

Den information som lämnas i hållbarhetsrapporten måste vara tillräcklig för samhället att bedöma (Guthrie & Parker, 1989) och innehållet skapar legitimitet, som blir en resurs vilken företaget är beroende av för dess fortsatta existens (Dowling & Pfeffer, 1975). Det är dock en resurs som organisationen kan påverka eller manipulera för egen vinning (Woodward, Edwards & Birkin, 2001), exempelvis kan utbudet av en viss tillgång vara avgörande för företagets överlevnad vilket kan skapa incitament att driva strategier som säkerställer fortsatt förfogande av resursen. Sådana strategier kan tillämpas genom att styra innehållet i hållbarhetsrapporten och välja att inkludera riktade upplysningar eller att samarbeta med andra parter som i sin tur anses vara legitima (Oliver, 1990).

3. Metod

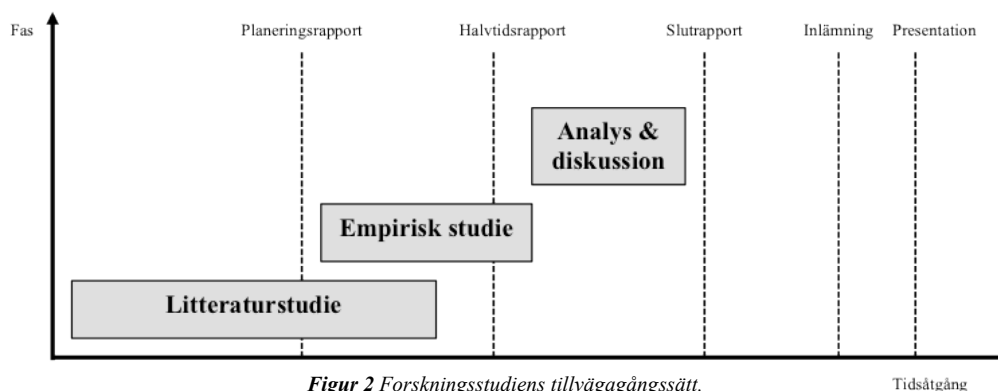
Kapitlet beskriver det tillvägagångssätt som använts för att undersöka studiens problemformulering. Vidare lämnas motiveringar och ett kritiskt förhållningssätt gentemot de beslut som ligger till grund för studiens utformning. Avsikten är att avsnittet skall fungera som en vägledning för att ge möjlighet att återskapa studien.

3.1 Kvalitativ och kvantitativ forskningsmetod

Det finns skillnader mellan kvalitativ och kvantitativ metod gällande bland annat analysmetoder och de påståenden som de kan resultera i (Rienecker & Stray-Jørgensen, 2008). I uppsatsen har kvalitativ metod använts för att kunna analysera det empiriska materialet vilket därefter presenteras i så väl kvalitativ som kvantitativ form för att ge läsaren en tydligare bild av resultatet. Det är vanligt att en kvalitativ studie karakteriseras av ett mindre urval men med stor variation på deltagare (Erlingsson & Brysiewicz, 2013) vilket går i linje med uppsatsens syfte. Den kvalitativa metodiken innebär subjektiva bedömningar utifrån författarnas egna referenser (Erlingsson & Brysiewicz, 2013) vilket har kritiserats för att påverka relevansen av insamlat material (Bryman & Bell, 2011). Det har dock gjorts en mängd tidigare studier inom området, trots att det är ett relativt modernt ämne, och det tillgängliga materialet återspeglar den komplexitet som hållbarhet och GRI innebär (Toppinen & Korhonen-Kurki, 2013; Milne & Gray, 2013). Den komplexa förutsättningen ger stöd för en kvalitativ metod (Erlingsson & Brysiewicz, 2013) och subjektivitet får tas i beaktande vid utvärdering av uppsatsens validitet men har ändå varit nödvändig för att kunna studera, tolka och kategorisera företagens hållbarhetsrapporter och GRI-användning. Den kvalitativa utgångspunkten ger underlag för en sammanställning och presentation av studien i kvantitativ form, för att skapa en överblick och på bästa sätt kunna besvara uppsatsens frågeställningar.

3.2 Forskningsstudiens tillvägagångssätt

Nedan presenteras studiens förlopp vilket har omfattat tre övergripande delar, litteraturstudier, empirisk studie samt analys och diskussion. En stor del av processen fokuserade på litteraturstudier för att skapa förståelse och ett bra underlag för det fortsatta arbetet. Den empiriska studien, bestående av tolkning av hållbarhetsrapporter, fungerade smidigt men omfattades samtidigt av ett antal oförutsedda problem som beskrivs i 3.5 Praktiska begränsningar. Studien avslutades med analys och diskussion kring det empiriska materialet.

Figur 2 Forskningsstudiens tillvägagångssätt.

3.3 Metod för datainsamling

Innehållsanalysen är en metod vars syfte är att analysera dokument och texter genom att systematiskt och replikerbart kvantifiera innehållet utifrån förutbestämda kategorier (Bryman & Bell, 2011). Utförandet lämpar sig väl för uppsatsens syfte då metodens huvudsakliga tillämpning rör granskning av massmedia, dokument framställda av organisationer, exempelvis årsredovisningar, samt artiklar i tidskrifter som behandlar och kommenterar dessa årsrapporter (Bryman & Bell, 2011). En frågeställning som ofta är aktuell i innehållsanalysen är i vilken utsträckning den bevakade problemformuleringen förändras över tid, denna aspekt är i fokus för de forskare som är intresserade av att notera trender, bland annat rörande ökat eller minskat intresse i en viss frågeställning (Bryman & Bell, 2011). Således motiveras användningen av metoden i denna uppsats ytterligare då frågeställningen bl.a. rör utveckling av hållbarhetsrapportering över tid.

3.3.1 Urval

Studiens inledande forskning, med fokus på övergripande information gällande hållbarhet och hållbarhetsrapportering, identifierade två (helt) olika industrier vars miljöpåverkan är påtaglig samt ifrågasatt och kritiserad massmedialt. Intresset för dessa två, gruv- och modeindustrin, grundar sig i de två helt olika karaktärer som industrierna har. Metaller och mineraler från gruvor bidrar till framförallt uppbyggnaden av infrastruktur, byggnader och maskiner medan modeindustrin karaktäriseras av snabba trendväxlingar och nöjeskonsumtion. De företag som har studerats i respektive industri har valts ut baserat på två uppsatta kriterier:

1. Företagen skall verka i Sverige

Valet att studera företag verksamma i Sverige grundar sig i författarnas åsikter om vikten av hållbarhetsarbete, och då framförallt intresset för hur företag i den egna hemmamiljön agerar och redovisar sitt hållbarhetsarbete. Den tidigare kännedom som författarna innehar om företagens verksamhet och deras negativa miljöpåverkan har varit ytterligare ett motiv bakom kriteriet. En mer ingående kunskap om just företagens hållbarhetsarbete har saknats, vilket har gjort studien givande, lärorik och viktig att belysa och har således gjort studien mer greppbar för författarna.

2. Företagen skall redovisa sitt hållbarhetsarbete i enlighet med GRI:s riktlinjer

Att företagen skall följa GRI:s riktlinjer gör det möjligt för författarna att analysera och identifiera utvecklingen mellan de båda industrierna. Det skapar även förutsättning för att en jämförelse mellan företagen och industrierna skall vara så likvärdig som möjligt.

Då författarna enbart lyckats identifiera tre stycken gruvbolag, med redovisat hållbarhetsarbete, beslutades att studien skulle omfatta totalt sex stycken företag, tre från varje industri, för att göra de båda urvalsgrupperna lika stora. Inom modeindustrin fanns det fler företag att välja mellan som publicerar hållbarhetsrapporter, trots detta var det få företag som redovisat sitt hållbarhetsarbete konsekvent under de senaste åren eller i enlighet med GRI:s riktlinjer vilket gjorde att urvalet till studien begränsades. De sex företag som slutligen valdes till studien presenteras på följande sida.

Gruvindustrin	Modeindustrin
Boliden Börsnoterade	Gina Tricot Familjeföretag
LKAB Statligt ägda	H&M Börsnoterade
Lundin Mining Börsnoterade	Kappahl Börsnoterade

Figur 3 Översikt företag.

De utvalda företagen varierar i storlek och omsättning samt skiftar från statligt ägda, börsnoterade och icke-noterade företag. Urvalets variation anses vara intressant och kan berika studien med olika infallsvinklar och tillämpning av GRI i olika utsträckning. Det är dessutom inte genomförbart att välja företag som verkar i Sverige inom de två industrierna som exempelvis är enbart börsnoterade eller har samma storlek och omsättning då det inte finns företag med sådana likvärdiga utgångspunkter i de utvalda industrierna. Utifrån uppsatsens syfte anses inte det vara ett problem utan snarare en god möjlighet att undersöka hur utvecklingen ser ut för olika slags företag och kanske kunna skapa ett bredare och mer intressant resultat.

3.3.2 Teoretisk referensram

Den teoretiska referensramen, liksom det inledande kapitlet, bygger mestadels på litteratur från vetenskapliga artiklar men även ett fåtal Internetkällor har använts, vilka har krävts för att fastställa valt ämnes relevans. De databaser som nyttjats vid litteratursökning är Business Source Premier, Science Direct samt Emerald där sökord som *sustainability*, *sustainability reporting*, *Global Reporting Initiative*, *environmental impact*, *disclosure theory*, *stakeholder* och *legitimacy* har använts, antingen enskilt eller i kombination. De vetenskapliga artiklar som tillämpats i problembakgrund och problemdiskussion gav vägledning i utformning och uppbyggnad av de teorier som nyttjats i uppsatsens teoretiska referensram. Granskning av de inledande vetenskapliga artiklarna tillhandahöll lämpliga teorier för ämnet som kunde användas och ge relevant koppling till det empiriska materialet vilket skapar en bra utgångspunkt för det analytiska arbetet.

3.3.3 Studie av hållbarhetsredovisningar

Syftet med studien är att undersöka omfattning, utveckling över tid och skillnader för de utvalda företagens redovisning av miljöindikatorer och alltså inte själva hållbarhetsarbetet i sig. Det utgör underlag och stöd för att det empiriska materialet har samlats in via publicerade hållbarhetsrapporter och inte genom intervjuer, enkäter eller annan metod. Därmed bygger insamlad empiri på sekundärdata (Bryman & Bell, 2011) som framställts av företagen själva som författarna bearbetar, tolkar och analyserar i uppsatsens resterande kapitel.

Studien omfattar en undersökning över tid dels för att samla värdefull insyn angående utvecklingen av det frivilliga hållbarhetsarbetet, vilket är relevant för uppsatsens syfte genom att kunna uppmärksamma eventuella skillnader, förbättringar eller försämring. Men även för att hållbarhetsrapporter är ett relativt modernt fenomen och författarnas inledande efterforskning påvisade att det innan år 2009 var få företag som rapporterade eller redovisade hållbarhet överhuvudtaget. År 2014 kunde inte väljas som det sista studerande året av den orsaken att majoriteten företag i urvalet ännu inte har publicerat hållbarhetsredovisning för

den perioden. Den brist på hållbarhetsredovisning som finns innan år 2009 och efter 2013 berättigar den tidsperiod som valdes för studien.

3.4 Metod för analys av data

Analysarbetet av det empiriska materialet påbörjades genom att sammanställa ett indikatorprotokoll, se nedan.

Indikatorprotokoll GRI4		2009	2010	2011	2012	2013
MATERIAL						
EN1	Materialanvändning i vikt eller volym					
EN2	Andel använt material som är återvunnet					
ENERGI						
EN3	Direkt energianvändning					
EN4	Indirekt energianvändning					
EN5	Energiintensitet					
EN6	Minskad energiförbrukning till följd av initiativ					
EN7	Initiativ till energieffektiva produkter och tjänster samt resultat i minskat energibehov					
VATTEN						
EN8	Total vattenförbrukning per källa					
EN9	Vattenkällor som väsentligt påverkas av vattenuttag					
EN10	Återvunnen och återanvänd vattenvolym					
BIOLOGISK MÅNGFALD						
EN11	Lokalisering och storlek av nyttjad mark i eller intill skyddade områden samt områden med hög biologisk mångfald					
EN12	Väsentlig påverkan från aktiviteter, produkter och tjänster på den biologiska mångfalden					
EN13	Skyddade eller restaurerade livsmiljöer					
EN14	Totalt antal IUCN-rödlistade och nationellt skyddade arter med habitat i områden som påverkas av verksamheten					
UTSLÄPP TILL LUFT						
EN15	Direkta utsläpp av växthusgas					
EN16	Indirekta, energirelaterade, utsläpp av växthusgas					
EN17	Andra indirekta utsläpp av växthusgas					
EN18	Intensiteten av växthusgasutsläpp					
EN19	Reducering av växthusgasutsläpp					
EN20	Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen					
EN21	Utsläpp av kväveoxider, svaveloxider samt andra luftföroreningar					
UTSLÄPP TILL VATTEN SAMT AVFALL						
EN22	Totalt utsläpp till vatten					
EN23	Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod					
EN24	Totalt antal samt volym av väsentligt spill					
EN25	Vikt av transporterat, importerat, exporterat eller behandlat avfall som klassas som miljöfarligt					
EN26	Identitet, storlek, skyddstatus samt värdet på den biologiska mångfalden för vattenmassor och tillhörande habitat som väsentligt påverkas av organisationens utsläpp av vatten					

PRODUKTER OCH TJÄNSTER						
EN27	Omfattningen av minskad miljöpåverkan från organisationens produkter och tjänster					
EN28	Andel sålda produkter och deras förpackningsmaterial som återsamlas					
EFTERLEVNAD						
EN29	Monetärt värde av väsentliga böter samt det totala antalet icke-monetära sanktioner till följd av överträdelse gällande miljölagstiftning och regelverk					
TRANSPORT						
EN30	Väsentligt miljöpåverkan till följd av transport					
ÖVERSIKT						
EN31	Sammanlagda utgifter och investeringar för miljöskydd					
LEVERANTÖRER						
EN32	Andel nya leverantörer som bedöms utifrån miljökriterier					
EN33	Väsentlig, aktuell och potentiell, negativ miljöpåverkan i värdekedjan samt vidtagna åtgärder					
PROCESS FÖR KLAGOMÅL						
EN34	Antal klagomål gällande miljöpåverkan					

Figur 4 Indikatorprotokoll.

Protokollet utformades i Excel utifrån de sammanlagt 34 miljömässiga indikatorer som finns inkluderade i GRI G4. Studiens utgångspunkt i GRI G4 grundas på att det är den senast uppdaterade versionen och att alla företag kan värderas utifrån likvärdiga förutsättningar. Indikatorerna presenteras under sammanlagt 12 kategorier för att skapa en bättre överskådlighet vid presentationen av insamlad data i det empiriska kapitlet. Protokollet skapade en struktur för insamling som var nödvändig för att kunna sammanställa informationen. En mer utförlig beskrivning om vad som har beaktats under varje enskild indikator och som påverkat bedömningarna av företagens hållbarhetsarbete har bifogats, se Bilaga 1. De här beskrivningarna har översatts från den engelska versionen av GRI G4 och var ett viktigt verktyg under insamlingen av det empiriska materialet för att skapa bättre förståelse och säkerställa att bedömningarna blev så rättvisa som möjligt. Hållbarhetsarbetet vad gäller miljö har betygssatts med 0 poäng, 0,5 poäng eller 1 poäng för varje enskild indikator för respektive år för de utvalda företagen. Vad gäller Lundin Mining kunde endast tre år undersökas, respektive två år för Gina Tricot och fyra år för Kappahl på grund av praktiska begränsningar, vilka beskrivs mer utförligt i 3.5 Praktiska begränsningar.

0 poäng - ingen redovisad data

Innebär att företaget inte har redovisat någon eller mycket bristfällig data

0,5 poäng - delvis redovisad data

Innebär att företaget har redovisat en indikator till viss del, exempelvis om indikatorn innefattar kvantitativa mått och enbart text har publicerats eller om den eventuellt kvantitativ redovisningen på annat sätt är bristfällig

1 poäng - så gott som fullständigt eller helt fullständigt redovisad data

Om företaget har redovisat en indikator så gott som fullständigt eller helt fullständigt, vilket för många indikatorer innebär både kvantitativt och kategoriskt uppdelad data (exempelvis förnyelsebart/icke-förnyelsebart eller direkt/indirekt)

Figur 5 Poängtabell.

Poängsättningen har sammanställts till en årlig summa för varje enskilt företag och respektive industri där resultatet har redovisats i ett diagram med hjälp av ett index med 2009 som basår.

För att tydligt uppfatta de skillnader som framkommit mellan industrierna har det empiriska materialet även redovisats genom ett industrigenomsnitt. Beräkningarna för dessa har utförts genom att dividera totalt poäng inom respektive kategori för respektive industri med det antal företag som upprättat hållbarhetsredovisningar för vart och ett av de studerade åren. Exempelvis har poängen för kategorin *Biologisk mångfald* för modeindustrin dividerats med ett år 2009 då det endast var H&M som tillhandhöll hållbarhetsredovisning, med två år 2010 då även Kappahl anslutit sig och med tre från år 2012 då industrin, i denna studie, representerades av tre företag.

3.5 Praktiska begränsningar

Den första begränsning som uppdagades var bristen på gruvföretag i Sverige som redovisar och rapporterar sitt hållbarhetsarbete. De vetenskapliga artiklar som beskrev gruvföretag och deras miljöpåverkan men även den negativa uppmärksamheten från artiklar i massmedia gav ett första intryck av att det externa trycket kunde vara en stor drivkraft för hållbarhetsredovisning. Det tycks dock inte vara fallet när det gäller gruvföretag som verkar i Sverige, endast tre av de företag som är verksamma på den svenska marknaden rapporterar sitt hållbarhetsarbete. Lundin Mining har endast publicerat hållbarhetsrapporter för de tre senaste åren, från 2011 till 2013, men fungerar ändå som ett representativt urval då de visar en utveckling över tid samt använder sig av GRI:s riktlinjer. Det är dock något som tas hänsyn till i empiri, analys och slutsats eftersom det kan påverka utfallet.

Övriga gruvföretag i Sverige publicerar ingen hållbarhetsredovisning alls vilket är överraskande med tanke på den miljöförstöring som industrin medför och den negativa påverkan som kritiska intressenter och journalister har på industrins image. Däremot skiftar företagets storlek och många gruvföretag i Sverige är av mindre mått, vilket skulle kunna vara en orsak till bristen på hållbarhetsredovisning. Det är emellertid inte enbart i Sverige som denna redovisning halkar efter, intressant är även den efterforskning som författarna gjorde inledningsvis vilket klargjorde att många stora, internationella gruvföretag som verkar över hela världen inte heller visar sitt ansvar genom hållbarhetsredovisning.

Ytterligare en begränsning vad gäller urvalet är modeföretag som verkar i Sverige, där desto fler redovisar hållbarhet men få har gjort det under en längre period. En möjlig kandidat till studien var Lindex men då företaget saknat en konsekvent hållbarhetsredovisning över tid och istället valt att ersätta hållbarhetsrapporter med ett mer levande material på sin hemsida för åren 2010 till 2012 (Solberg, 2010) ansågs de olämpliga för urvalet. Den specifika information som önskas går ej att finna då hemsidan och all dess information uppdateras löpande och således inte kan sammanfattas för respektive år. MQ var en annan möjlig kandidat eftersom företaget har publicerat hållbarhetsrapporter under hela den valda perioden,

däremot har rapporterna endast utformats med inspiration från GRI och utifrån GRI:s riktlinjer var miljöindikatorerna mycket bristfälliga. MQ ansågs således inte heller utgöra ett representativt urval för studiens syfte.

Det finns få andra modeföretag som har sin verksamhet i Sverige och som redovisar sitt hållbarhetsarbete vilket innebar att Gina Tricot valdes till urvalet, trots att de endast har publicerat hållbarhetsrapporter de två sista av åren som inkluderats i denna studie. Gina Tricot anses emellertid vara ett bättre val än Lindex eftersom företaget har två sammanhängande år att studera. För Kappahl som har brutet räkenskapsår fanns endast fyra år att studera. Författarna är medvetna om att det kan påverka resultatet och det kommer vara något att ta under beaktande i empiri, analys och slutsats.

3.6 Reliabilitet och validitet

Uppsatsen utarbetas inom den företagsekonomiska forskningen och två av de viktigaste kriterier för bedömning av en sådan uppsats är reliabilitet och validitet (Bryman & Bell, 2011). Det som kännetecknar en hög reliabilitet är att studien kan genomföras på nytt med samma utfall (Bryman & Bell, 2011) vilket författarna försökt ta hänsyn till under insamling, analys och presentation av det empiriska materialet. I ovanstående delar av metodkapitlet har studien framställts så detaljerat som möjligt för att samma studie, med utgångspunkt i uppsatsens material skall vara möjlig att genomföra igen, vilket stärker studiens reliabilitet. De subjektiva bedömningar som gjorts är dock en mycket betydande faktor som påverkar reliabiliteten och möjligheten att utföra studien igen med identiskt resultat.

Validitet handlar om vad som skall mätas och att uppsatsen präglas av transparens (Bryman & Bell, 2011). Hållbarhetsrapporter och GRI-riktlinjer är, som nämnts i det inledande kapitlet, frivilliga och företag får beskriva sitt hållbarhetsarbete på det sätt som de själva anser är lämpligt vilket skapar krav på tolkning vid analyser av hållbarhetsrapporter. Som beskrivits tidigare i metodkapitlet innefattar ämnet i studien därmed en komplexitet som kräver subjektiva bedömningar. Subjektivitet påverkar således även uppsatsens validitet men den kvalitativa analysen av det empiriska materialet är nödvändig för att studien skall kunna genomföras. För att öka uppsatsens transparens och validitet, beskrivs motiv bakom överväganden och utgångspunkter samt hur alla delar av studien har genomförts. Dessutom utgår studien från GRI som är det mest erkända ramverket för hållbarhetsredovisning vilket stärker uppsatsens validitet ytterligare. Den här studien har ett för litet, kvalitativt urval för att generella slutsatser skall kunna tas (Rienecker & Stray-Jørgensen, 2008) vilket påverkar den externa validiteten (Bryman & Bell, 2011). Huvudsakligt fokus är emellertid inte att kunna generalisera studiens resultat utan att mer djupgående undersöka ett komplext och relevant ämne.

4. Empiri

I följande kapitel presenteras det empiriska materialet vilket sammanställts med hjälp av såväl diagram som löpande text och grundar sig i den information som erhållits från respektive företags hållbarhetsredovisning. Utformningen har anpassats för att ge läsaren möjlighet att följa uppsatsens syfte och ge underlag för att i det avslutande kapitlet kunna besvara problemformuleringen och de kompletterande underfrågorna.

4.1 Hållbarhetsrapportering

Avsnittet behandlar mer djupgående information för de enskilda företagen i respektive industri utifrån deras publicerade hållbarhetsredovisningar vad gäller bland annat utformning och GRI-tillämpning.

4.1.1 Gruvindustrin

Boliden

Boliden är ett metallföretag med fokus på hållbar utveckling. Rötterna är nordiska, men verksamheten är global och företagets kärnkompetens ligger inom områdena prospektering, gruvdrift, smältverk och metallåtervinning. Boliden hade år 2013 en omsättning på cirka 34 miljarder kronor. Aktien är noterad på NASDAQ Stockholm, segment Large Cap.

Hållbarhetsrapporterna för Boliden är 38-42 sidor lång för de tre första studerade åren och publiceras fristående i en svensk och en engelsk version. Rapporten för år 2009 innehåller ett integrerat GRI-index med specifik hänvisning till sidnummer eller hemsida för respektive miljöindikator. För år 2010 och 2011 kompletteras endast den engelska versionen med ett tillhörande GRI-index vars struktur följer de utvalda indikatorer som finns redovisade.

År 2012 valde Boliden att frångå fristående hållbarhetsrapporter och integrerar istället sin hållbarhetsredovisning i årsredovisningen. Hållbarhetsarbetet ges avsevärt mindre utrymme och den specifika informationen är endast 10-11 sidor lång för 2012 och 2013. Dock finns återigen ett GRI-index integrerat i slutet av rapporten med givna referenser för respektive indikator. Hållbarhetsrapporteringen för de studerade åren utgår från GRI G3 och miljöupplysningarna präglas av framförallt text men innehåller även många tabeller och kvantitativ data i enlighet med GRI:s riktlinjer. Redovisningen av miljöarbetet förbättras för flertalet indikatorer varje år och rapporteringen har enligt företagets egen bedömning uppnått rapporteringsnivå B. För år 2013 granskar externa revisorer företagets hållbarhetsarbete vilket ger nivå B+.

LKAB

Luossavaara-Kiirunavaara AB (publ) förkortas LKAB och är en internationell högteknologisk mineralkoncern, världsledande producent av förädlade järnmalmsprodukter för ståltillverkning och en växande leverantör av mineralprodukter till andra industribranscher. Bolaget ägs av svenska staten och har sitt säte i Luleå. Det är ett av Sveriges äldsta industriföretag och har under mer än ett sekel varit en viktig kugge i svensk exportindustri, LKAB hade år 2013 en omsättning på cirka 23 miljarder kronor.

LKAB är ett statligt ägt företag och är således det enda företag i studien med krav på att publicera hållbarhetsrapporter. Dessa är dessutom, sedan år 2008, obligerade att upprättas i enlighet med GRI:s riktlinjer. Företagets rapporter har publicerats integrerat i årsredovisningen för samtliga av de studerade åren. Hållbarhetsarbetet är, för de första tre åren, tydligt avgränsade i årsredovisningen med ett eget kapitel i motsats till de två senaste åren där ett sådant likvärdigt kapitel saknas. Det blir av den anledningen svårt att beräkna antalet sidor av hållbarhetsrapporteringen då hela årsredovisningen istället blir underlag för miljöindikatorerna. Innehållet av hållbarhetsarbetet, vad gäller sidantal, har därför ökat markant med mer än 100 sidor från 2009 till 2013.

Företaget har redovisat enligt GRI-versionen G3 för de studerade åren men med två olika tillämpningsnivåer. År 2009 och 2010 har rapporteringen uppnått C+ medan nivån för de resterande tre åren är B+, alla rapporter har således granskats av extern part. Ett GRI-index har inkluderats i årsredovisningen för samtliga undersökta år, antingen i slutet av årsredovisningen eller i anslutning till hållbarhetskapitlet. Detta anger vilka indikatorer som redovisats, i vilken grad och på vilken sida den specifika informationen finns.

Upplysningarna gällande miljö framförs framförallt i beskrivande form och många gånger med den kvantitativa redovisningen invävd i texten. Miljöredovisningen kompletteras även med tabeller och diagram som har ökat i antal och blivit allt mer detaljerade under åren och därmed mer i enlighet med GRI:s riktlinjer.

Lundin Mining

Lundin Mining är ett diversifierat basmetallgruvföretag med verksamhet och projekt i Chile, Portugal, Sverige, Spanien och USA. År 2013 hade företaget en omsättning på cirka 4 miljarder kronor. Lundin Minings aktier är noterade på Torontobörsen ("LUN") och dess svenska depåbevis är noterade på OMX Nordic Exchange ("LUMI").

Lundin Mining har fristående hållbarhetsrapporter som presenteras på engelska och den första publicerades år 2011. Antalet sidor i rapporterna har ökat stadigt för varje år och företaget har följt GRI:s riktlinjer enligt två versioner, G3 för de två första åren och G4 för det tredje året. Rapporteringen har då även uppnått B+ för 2011 och endast B för 2012, uppgifter för tillämpningsnivån det senaste året saknas.

Företaget inkluderar ett GRI-index i den avslutande delen av rapporten för år 2012 och 2013 som anger redovisade indikatorer och sidreferenser för var utförligare information finns att tillgå. Miljöupplysningarna framförs genom både text och kvantitativ data och de redovisade indikatorerna följer GRI:s riktlinjer i stor utsträckning med specifik förbättring år 2013.

4.1.2 Modeindustrin

Gina Tricot

Gina Tricot är en svensk, familjeägd modekedja med butiker i Norden och Tyskland. Kollektionerna riktar sig till kvinnor och når ut genom ca 180 butiker och via e-handel. Företaget hade år 2013 en omsättning på cirka 2 miljarder kronor.

Gina Tricot publicerade sin första hållbarhetsrapport år 2012. Såväl 2012 som 2013 års rapport presenteras fristående på svenska och är för båda åren 28 sidor lång. De riktlinjer som följts är GRI G3.1 med tillämpningsnivå C utan extern granskning.

Ett GRI-index med sidhänvisning finns presenterat i slutet av rapporten och enligt företagets egen bedömning har endast 5 respektive 4 miljöindikatorer redovisats för de studerade åren. Allmän information rörande ytterligare indikatorer kan dock identifieras av författarna om än inte i fullständig form enligt GRI:s riktlinjer. Företaget har dock själva angett att rapportering för de redovisade indikatorerna är komplett men utifrån GRI:s riktlinjer är dem bristfälliga. Båda rapporterna innehåller såväl löpande text som kvantitativa angivelser i tabellform och de redovisade indikatorerna följer GRI:s riktlinjer. Företagets miljöredovisning, i likhet med H&M och Kappahl, består till stor del av initiativ som tas för att förbättra den miljöpåverkan företaget har och rapporterna ger få upplysningar gällande den faktiska miljöpåverkan genom hela värdekedjan.

H&M

H&M, är ett svenskt börsnoterat detaljhandelsföretag verksamma i konfektionsbranschen. Med sina ca 3500 butiker i över 50 länder är de en av världens största butikskedjor för kläder och affärsidén bygger på mode och kvalitet till bästa pris. Företaget hade år 2013 en omsättning på cirka 150 miljarder kronor. Aktien finns noterad på NASDAQ Stockholm, segment Large Cap.

H&M:s hållbarhetsrapporter har publicerats fristående på engelska under alla de undersökta åren, innehållet har komprimerats med tiden och, sett till sidantal, minskat med över 70 sidor från år 2009 till 2013. Företaget har följt GRI:s riktlinjer i tre olika versioner, G3, G3.1 samt G4 och tillämpningsnivån har angetts till B för alla år förutom 2013 då denna uppgift saknas. Ingen av rapporterna har granskats av extern part.

De två första åren har ett GRI-index inkluderats i slutet av rapporten, vilket anger vilka indikatorer som redovisats och till vilken grad. Kapitelhänvisning till de olika indikatorerna finns men inga specifika sidnummer för var informationen går att finna. År 2011 presenteras GRI-indexet som en självständig del och den har även kompletterats med sidhänvisning. År 2012 och 2013 har indexet placerats direkt på företagets hemsida vilket innebär att det inte längre finns tillgängligt då sidan uppdateras varje år med ny information om den hållbarhetsrapport som för den tidpunkten är den aktuella.

De miljörelaterade upplysningarna lämnas framförallt i löpande text men har under åren kompletterats med ett växande antal tabeller som presenterar bl.a. utsläpp och förbrukning i kvantitativ form. Genomgående för alla de studerade åren är fokus på målsättningar inför framtiden, t.ex. genom ökad användning av ekologisk bomull eller minskning av energiförbrukning per kvadratmeter. Vidare framhäver företaget många initiativ och samarbetsarrangemang, såväl inom industrin som med olika externa miljöorganisationer, för förbättringar av miljöpåverkan genom värdekedjan. Företaget anger i sina rapporter att den största miljöpåverkan sker utanför verksamheten då H&M inte producerar sina produkter inom organisationen utan genom externa parter. Upplysningar gällande miljöpåverkan i produktionen är således svaga och flertalet indikatorer hanterar endast data från butiks- eller kontorsnivå.

Fram till år 2012, presenteras de flesta indikatorer till stor del genom förbrukning i procent eller i förhållande till försäljning istället för i absoluta vikt- eller volymmått vilket skall anges enligt GRI:s riktlinjer. Det förklaras med att H&M presenterar information på det sätt som önskas av företagets intressenter. I 2012 och 2013 års rapport har dock förbrukningsangivelserna korrigerats efter vad som tycks vara nya önskemål från företagets

intressenter. Att vissa indikatorer redovisas knapphändigt eller inte alls beror enligt H&M på att viss information undanhålls för att inte kunna utnyttjas av konkurrerande företag.

Kappahl

Kappahl är en av nordens ledande modekedjor med närmare 400 butiker i Sverige, Norge, Finland och Polen. Företaget erbjuder prisvärt mode i egen design med särskilt fokus på kvinnor. Företaget hade år 2013 en omsättning på cirka 3,4 miljarder kronor. Aktien finns noterad på NASDAQ Stockholm, segment Mid Cap.

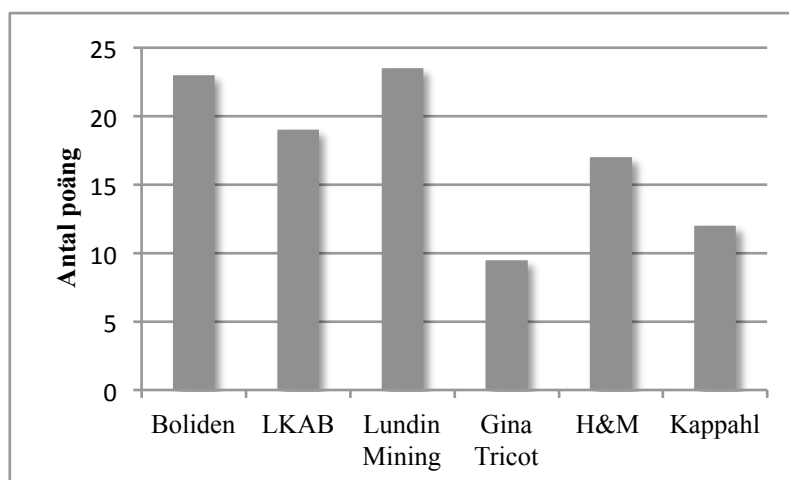
Kappahl har presenterat sin hållbarhetsrapport på svenska som en fristående del för alla de studerade åren. Rapportens storlek, sett till sidantal, har varierat under åren mellan 30 - 90 sidor. De riktlinjer som följts är GRI G3 och G3.1 med tillämpningsnivå C utan extern granskning.

Från år 2012 finns ett GRI-index med sidhänvisning till var information om de olika indikatorerna går att finna, och företaget har även angett, enligt egen bedömning, till vilken grad indikatorerna redovisas. Större delen av informationen består av målsättningar för framtiden, initiativ, samarbetsarrangemang och det ansvar företaget tar gentemot den rådande miljöpåverkan vilket redogörs för i löpande text, såväl övergripande som specifikt. Viss kvantitativ data finns presenterat i tabellform bortsett från år 2011 där tabeller saknas nästintill helt, dock är de kvantitativa upplysningarna i de flesta fall inte fullständiga utifrån GRI:s riktlinjer.

4.2 GRI-indikatorer

Insamlad data för GRI-indikatorerna presenteras i tre avsnitt. Först behandlas omfattning, sedan utveckling och skillnader mellan industrierna som inledningsvis visar en översikt av företagens sammantagna utveckling från år 2009 till 2013. Översikten följs av diagram tillsammans med en presentation av de fyra GRI-kategorier som exponerar intressanta skillnader mellan industrierna. Det första diagrammet visar genomsnittet för industrierna medan det andra presenterar resultatet från de enskilda företagen och belyser skillnaderna inom industrierna. Avsnitt tre presenterar de två kategorier där utvecklingen varit som mest positiv mellan år 2009 och 2013 för respektive industri och enskilt företag.

4.2.1 Omfattning

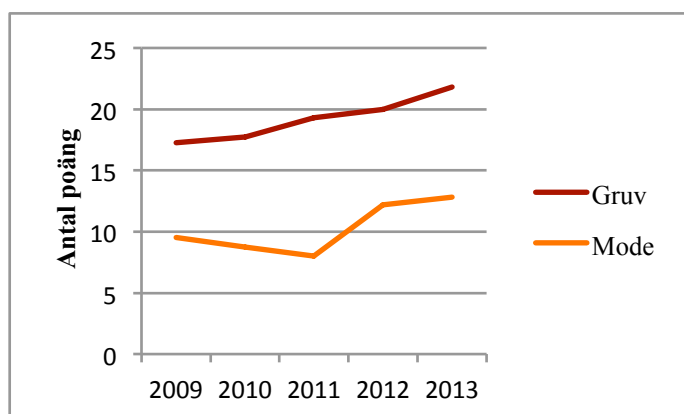

Figur 6 Antal poäng som erhållits i studien för samtliga företag för år 2013.

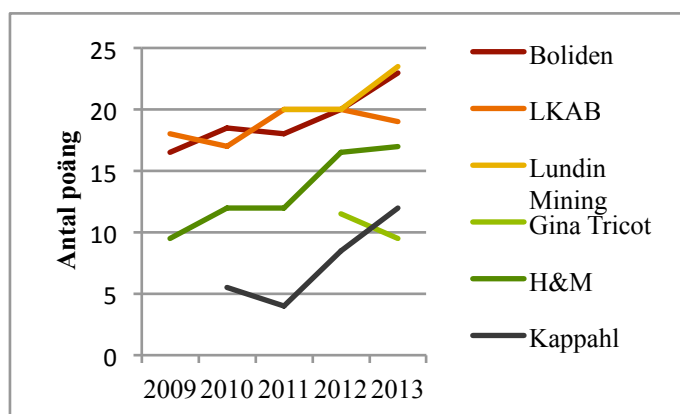
Studiens resultat för år 2013 visar att det genomsnittliga antalet poäng beträffande redovisade miljöindikatorer för gruvindustrin var 22 av totalt 34, motsvarande siffra för modeindustrin var 13. Resultatet för de enskilda företagen visar dock på en betydligt jämnare nivå för företagen inom gruvindustrin. Inom modeindustrin syns däremot en mer framträdande diskrepans mellan det företag som redovisat mest, H&M och det som redovisat minst, Gina Tricot.

Inom gruvindustrin har miljöindikatorer inom samtliga kategorier i GRI:s ramverk redovisats medan modeindustrin bortsett från två kategorier. För modeindustrin saknas helt underlag för *Efterlevnad* och *Process för klagomål* medan gruvindustrin på ett utförligt sätt redogjort för båda dessa, i såväl löpande text som kvantitativ form. Exempelvis har gruvföretagen redogjort för totalbelopp på erhållna och betalade böter, vilka behandlas i kategorin *Efterlevnad*, som uppkommit till följd av företagets negativa miljöpåverkan.

4.2.2 Utveckling samt skillnader mellan industrierna

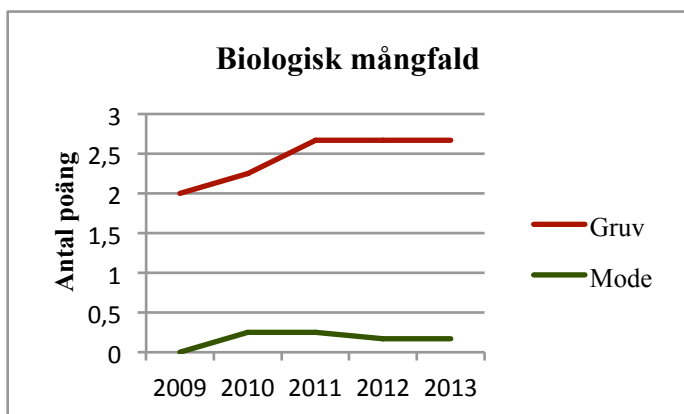
Figur 7 Genomsnittlig poängutveckling år 2009-2013.

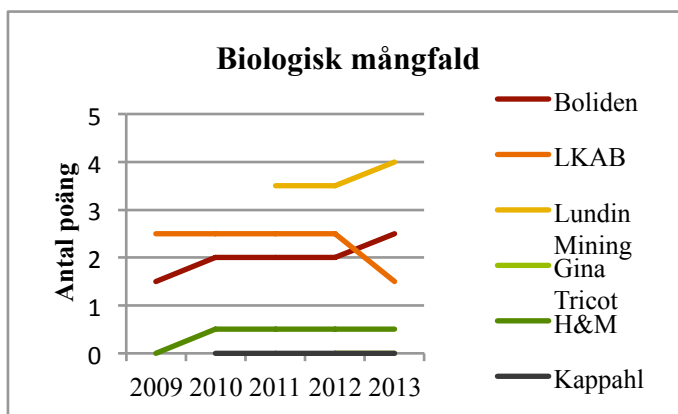
Figur 8 Poängutveckling år 2009-2013 per enskilt företag.

Som kan utläsas av diagrammen ovan förekommer det en tydlig skillnad i antalet redovisade miljöindikatorer industrierna emellan. Företagen inom gruvindustrin följer en jämn utveckling uppåt och tillsammans är de tre företagen inom gruvindustrin på en högre nivå än företagen inom modeindustrin. LKAB har dock stannat upp i utvecklingen de senaste tre åren men tillämpar trots det en mer utförlig redovisning år 2013 jämfört med år 2009 och 2010.

Företagen inom modeindustrin har en större spridning sinsemellan men såväl H&M som Kappahl visar på en positiv utveckling. Gina Tricot som endast har hållbarhetsredovisat i två år har, som kan utläsas av diagrammet, redovisat färre indikatorer år 2013 än 2012. Gemensamt för båda industrierna är en uppåtgående trend som visar på en utveckling från år 2009 till 2013.

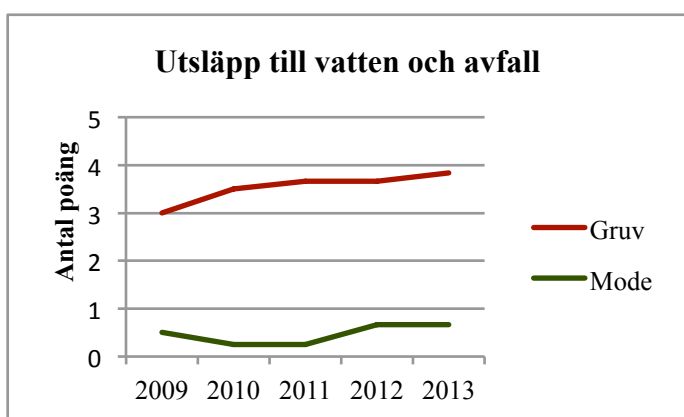
Figur 9 Biologisk mångfald industrigenomsnitt.

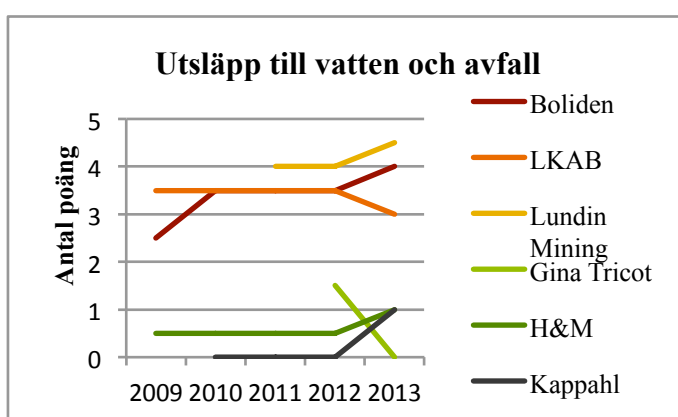
Figur 10 Biologisk mångfald per enskilt företag.

I kategorin *Biologisk mångfald*, där indikatorer som berör företagets verksamhet och dess påverkan i och omkring områden med hög biologisk mångfald skall redovisas, noteras en skillnad industrierna emellan. Företagen inom modeindustrin redovisar mycket lite eller ingen information alls inom berörd kategori medan det för gruvindustrin tycks vara en kategori, vars innehåll, har hög prioritet. Utvecklingen av redovisningen påvisar marginella skillnader under de studerade åren för de båda industrierna. För modeindustrin finns en klar förbättringspotential medan gruvindustrin redan från år 2009 redovisar utförliga upplysningar om biologisk mångfald.

I det högra diagrammet där företagens individuella poängsättning presenteras åskådliggörs tre olika nivåer. Lundin Mining visar en hög nivå med en uppåtgående trend följt av de två övriga gruvföretagen vilka håller en någorlunda jämn kvalitet på redovisningen bortsett från en liten försämring för LKAB mellan år 2012 och 2013. H&M är det enda bland modeföretagen som erhållit, om än ett lågt, poäng medan Kappahl och Gina Tricot helt saknar underlag för indikatorerna i denna kategori.

Figur 11 Utsläpp till vatten och avfall industrigenomsnitt.

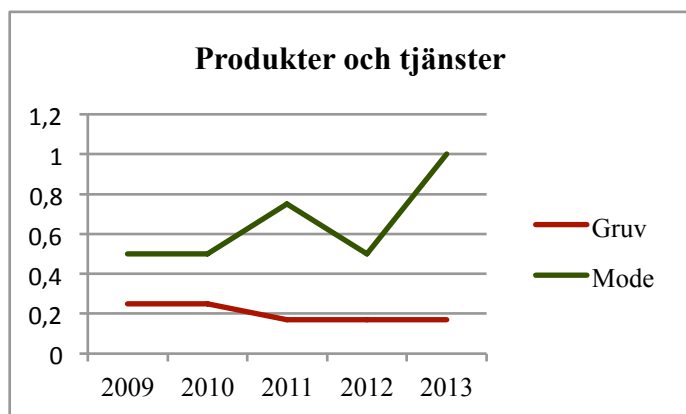

Figur 12 Utsläpp till vatten och avfall per enskilt företag.

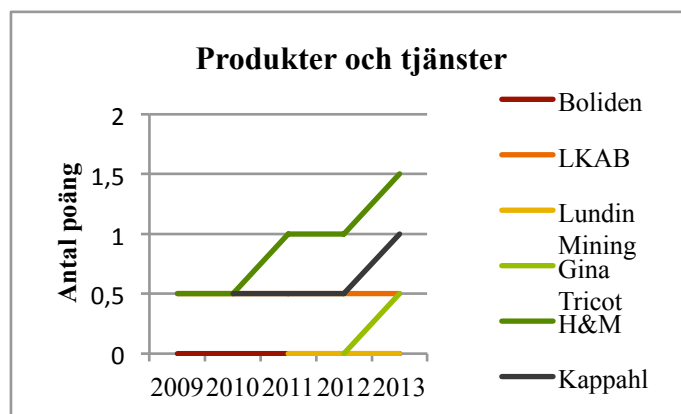
Den här kategorin behandlar bland annat Totala utsläpp till vatten (EN22), Avfallsvikt och hanteringsmetod (EN23) samt Spill orsakade av företagets verksamhet (EN24). Även här går att urskilja en skillnad industrierna emellan där gruvindustrin, likt kategorin *Biologisk Mångfald*, redovisar fler indikatorer än företagen inom modeindustrin. Gruvföretagen i studien lämnar åtskilliga upplysningar om den omgivande miljö där de verkar och den påverkan de har. För gruvindustrin syns en, om än liten, positiv utveckling trots att den

redovisade nivån var hög redan år 2009. Redovisningen inom modeindustrin har däremot upprättats i liten utsträckning med små variationer som sedan avstannat år 2012.

Företagens individuella prestationer presenteras i diagrammet till höger vilket visar hur Lundin Mining och Boliden likt H&M och Kappahl lämnat sina respektive jämna nivåer för en positiv utveckling mellan år 2012 och 2013. I motsats har LKAB och Gina Tricot reducerat sin redovisning mellan år 2012 och 2013 inom denna kategori vilket syns på de försämrade poäng som erhållits.

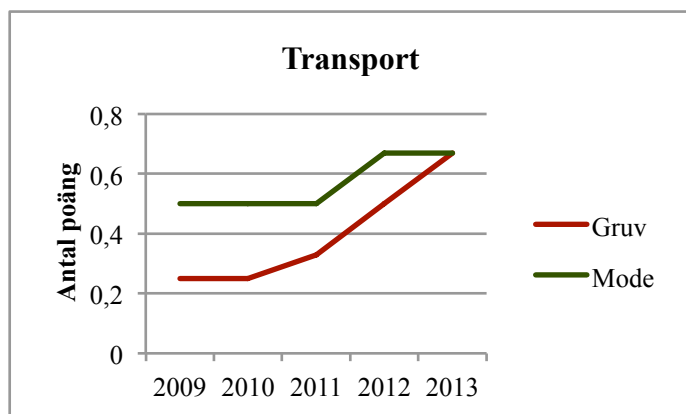
Figur 13 Produkter och tjänster industrigenomsnitt.

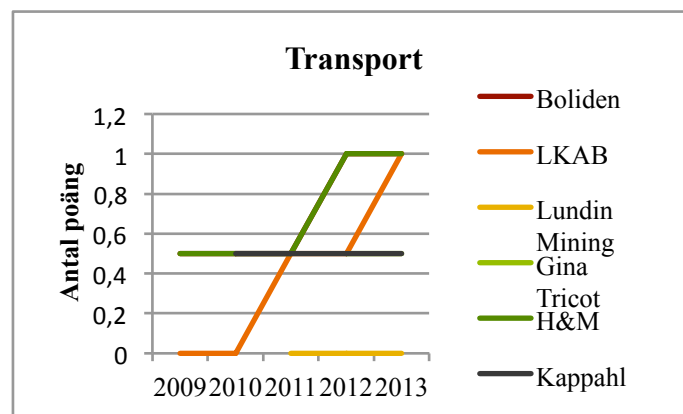
Figur 14 Produkter och tjänster per enskilt företag.

I den här kategorin behandlar indikatorerna Minskad miljöpåverkan från produkter och tjänster (EN27) samt Procentandel av sålda, och sedermera återsamlade produkter (EN28). Industrigenomsnittet visar, tillskillnad från tidigare kategorier, omvända roller i antalet redovisade indikatorer industrierna emellan. Samtidigt som gruvindustrin visar en regelbunden, men förhållandevis låg, nivå presenterar modeindustrin ett mer varierat resultat som utvecklas positivt. Hållbarhetsrapporterna för företagen inom modeindustrin signalerar ett ökat fokus på insamling av förbrukade produkter genom olika sorters kampanjer. Likväl lämnas upplysningar om initiativ för hur företagens produkter bäst skall hanteras av konsumenterna för att minska miljöpåverkan, exempelvis genom utökade tvättråd. Gruvindustrin visar inte ett likvärdigt ansvarstagande vilket genererar lägre poäng i studiens mätning.

Diagrammet till höger visar en spridning mellan modeföretagen, trots de olika nivåerna indikeras en positiv trend framförallt mellan år 2012 och 2013. H&M är det företag som tilldelats flest poäng i denna kategori till följd av specifika miljöinitiativ och information som kan appliceras på dessa indikatorer. Företagen inom gruvindustrin visar ingen utveckling över tid, såväl Boliden som Lundin Mining saknar underlag i denna kategori.

Figur 15 Transport industrigenomsnitt.

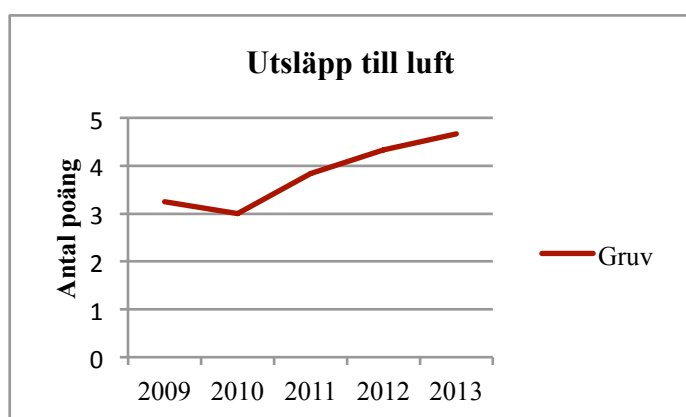
Figur 16 Transport per enskilt företag.

I kategorin *Transport*, som avhandlar den väsentliga miljöpåverkan utifrån transport av produkter och andra varor som berör företagets verksamhet, observeras ytterligare skillnader mellan industrierna. De båda industrierna följs åt i en uppåtgående trend men modeindustrin har redogjort för denna kategori i större utsträckning vilket har genererat en högre poängsättning i studien fram till år 2012. För år 2013 är resultatet det samma för de båda industrierna. Den lägre nivå som observerats för gruvindustrin fram till år 2012 förklaras genom diagrammet till höger vilket visar att skillnaden beror på Lundin Minings bristfälliga redovisning i denna kategori. I övrigt syns ett mer samlat resultat då exempelvis Boliden och H&M helt följs åt precis som Kappahl och Gina Tricot. LKAB har genomgått den största utvecklingen för tidsperioden och låg år 2013 på samma nivå som Boliden och H&M.

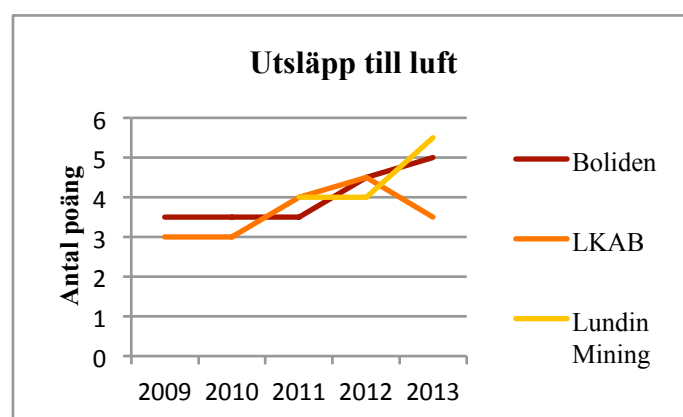
4.2.3 Utveckling inom industrierna

De två kategorier där utvecklingen av miljöredovisningen över den studerade femårsperioden varit som störst inom gruv- respektive modeindustrin är *Utsläpp till luft* och *Vatten* samt *Energi* och *Material*. En närmare presentation av kategorierna illustreras och redogörs för nedan.

4.2.3.1 Gruvindustrin

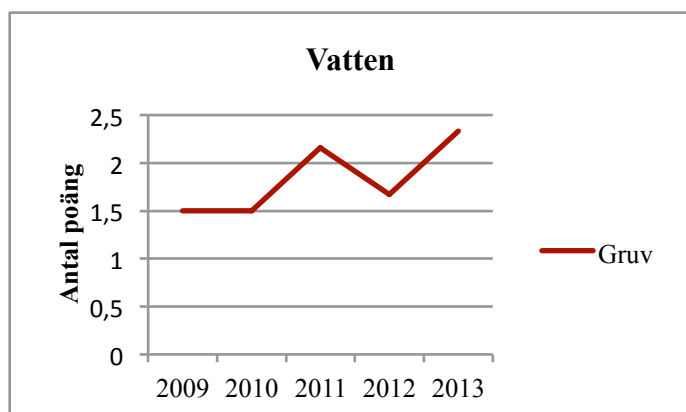
Figur 17 Utsläpp till luft industrigenomsnitt

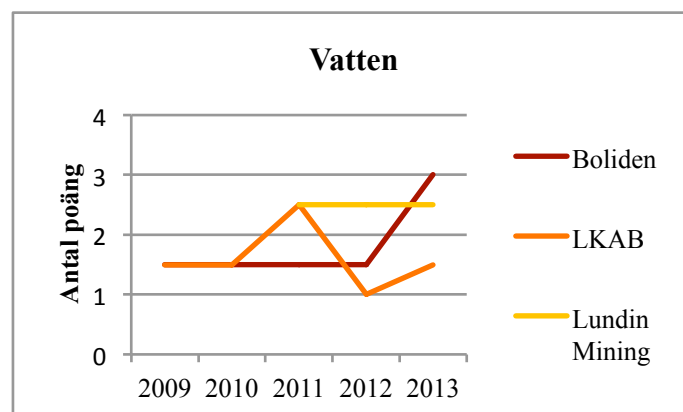
Figur 18 Utsläpp till luft per enskilt företag.

Utsläpp till luft är den kategori som berör Utsläpp av växthusgaser (EN15 och EN16), Ozonedbrytande ämnen (EN20) och Andra luftföroreningar (EN21). Upplysningarna inom gruvindustrin har utvecklats positivt under den studerade tidsperioden. Inom industrin är de tre gruvföretagen så gott som jämlika, bortsett från LKAB som genom en liten försämring mellan år 2012 och 2013 minskat sina poäng i studien. Direkta- och indirekta utsläpp (EN15

och EN16) samt Utsläpp av kväve- och svaveloxider (EN21) är fullständigt, eller så gott som fullständigt, redovisade enligt GRI:s riktlinjer av samtliga av de undersökta företagen inom industrin. Däremot är övriga indikatorer inom kategorin måttligt presenterade.

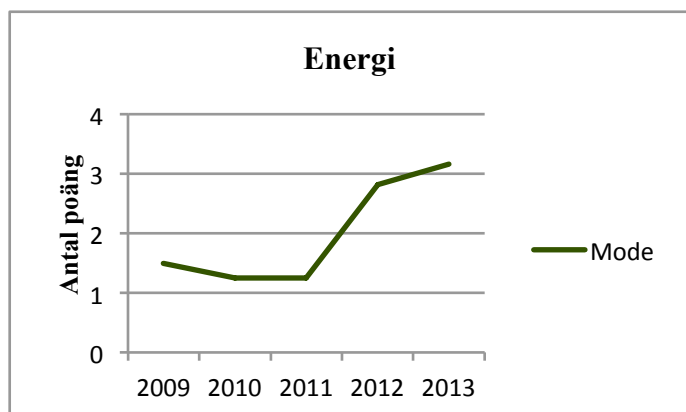
Figur 19 Vatten industrigenomsnitt.

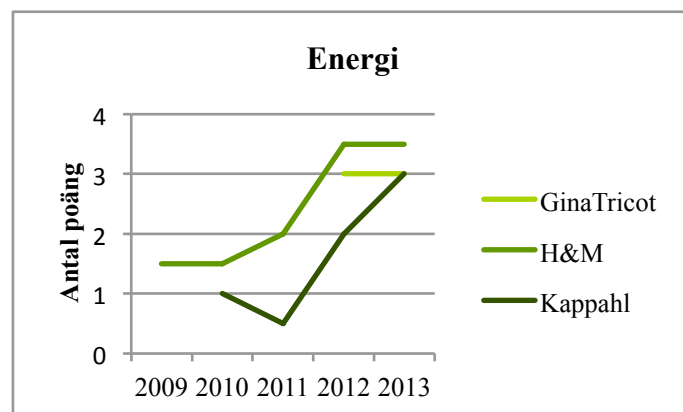
Figur 20 Vatten per enskilt företag

Inom kategorin *Vatten* redovisas indikatorer som Total vattenförbrukning (EN8), Vattenkällor som väsentligt påverkas av vattenuttag (EN9) samt Andel återvunnet- och återanvänt vatten av den totala förbrukningen (EN10). Som diagrammet till vänster visar har utvecklingen under tidsperioden fluktuerat men är ändå en av de mest förbättrade kategorierna för gruvindustrin under studiens valda tidsperiod. I diagrammet till höger förklaras industrins variationer under åren till stor del av den skiftande redovisning som erhållits från LKAB. Den indikator som sammanlagt erhållit flest poäng inom kategorin är Andel återvunnet vatten av total förbrukning (EN10) vilken av både Boliden och Lundin Mining redovisats fullt för samtliga år och till viss del av LKAB.

4.2.2.2 Modeindustrin

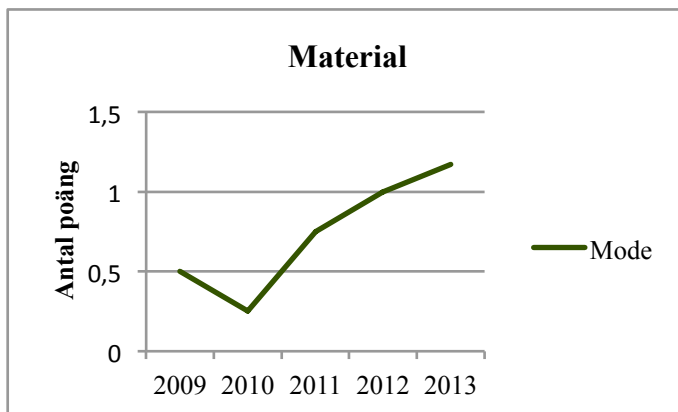

Figur 21 Energi industrigenomsnitt.

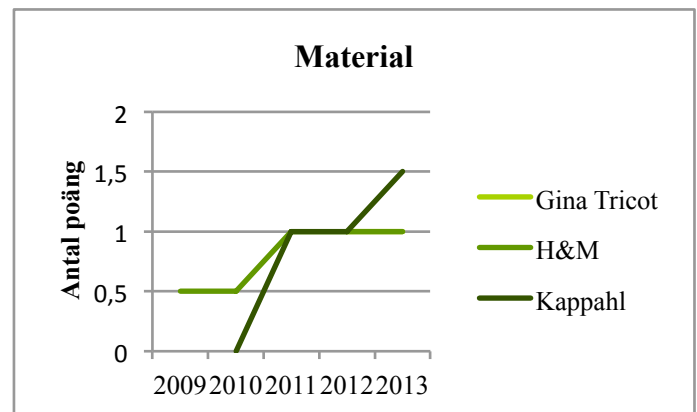

Figur 22 Energi per enskilt företag.

Kategorin *Energi* innefattar indikatorer som Direkt- och indirekt energianvändning (EN3 och EN4), Energiintensitet (EN5) och Initiativ till minskning av energiförbrukning (EN6). Företagen inom modeindustrin har under den studerade tidsperioden redovisat allt mer utförliga upplysningar gällande energianvändningen inom verksamheten. Fram till år 2011 saknades kvantitativ information för såväl H&M som Kappahl vilket föranledde de låga poängerna. Den indikator inom kategorin som sammanlagt genererat flest poäng för alla modeföretag är Minskning av energianvändning till följd av initiativ (EN6). Det innefattar bland annat initiativ för att minska elförbrukningen i butiker och på företagens kontor. År 2013 har nästintill alla indikatorer redovisats, om än i olika grad, för samtliga företag.

Figur 23 Material industrigenomsnitt.

Figur 24 Material per enskilt företag.

Den här kategorin behandlar Materialanvändning i kvantitativa mått (EN1) samt hur stor andel av den totala förbrukningen som består av Återvunnet material (EN2). Sedan år 2009 har upplysningarna gällande materialanvändning inom modeindustrin ökat men var trots det inte tillfullo redovisad enligt GRI:s riktlinjer år 2013. Det är framförallt kvantitativa angivelser som saknas vilket till exempel H&M förklarar beror på konkurrensskäl. Dessutom anger företagen oftast mängd eller procent av enbart ekologiskt eller återvunnet material men utelämnar den totala förbrukningen. Detta innebär att information om mängden av icke-ekologiskt eller icke-återvunnet material i de flesta rapporter har exkluderats. H&M framhäver dessutom att de är det företag som använder mest ekologisk bomull i världen för de två sista studerade åren, noterbart är att kvoten endast uppgår till 7,8% av den totala förbrukningen för år 2013.

5. Analys

Analyskapitlet kommer att jämföra teoretiska utgångspunkter, som presenterats i kapitlet Teoretisk referensram, med det empiriska underlaget för att skildra omfattning, skillnader och utveckling i redovisningen av miljöindikatorer. Avsnittet följer samma upplägg av huvudrubriker som föregående kapitel för att ge läsaren en överskådlig bild.

5.1 Hållbarhetsrapportering

Tillämpningsnivån har, i enlighet med Isaksson och Steimle (2009), visat på omfattningen av hållbarhetsredovisningen för de studerade företagen vilken inte har skilt sig nämnvärt mellan de båda industrierna. Däremot antyder studien att tillämpningsnivån i det närmaste är intetsägande vad gäller redovisningen av miljöindikatorer då den baseras på företagens egna värderingar. Företag i studien med identiska tillämpningsnivåer har inte redovisat likvärdig information för miljöindikatorerna vilket går att utläsa av det empiriska materialet. Det kan bero på att tillämpningsnivån bedöms subjektivt eller att företagens fokus ligger på de delar som inte finns representerade i studien, vilka är de sociala och ekonomiska indikatorer som också ingår i GRI-ramverket.

Genom att låta hållbarhetsrapporten granskas av en extern part ökar, enligt Isaksson och Steimle (2009), tillförlitligheten vilket inte tycks vara en prioritet bland företagen inom modeindustrin då inget av dessa genomgått en sådan granskning. Inom gruvindustrin är LKAB det enda företag som låtit hållbarhetsrapporten kontrolleras samtliga av de studerade åren, något som kan bero på att företaget har krav på GRI-redovisning och försöker illustrera ett föredöme för gruvindustrin. Bolidens hållbarhetsrapport för 2013 innehar dock B+ vilket kan innebära en aktiv åtgärd för att företaget vill förbättra sin image och öka sin legitimitet gentemot sina intressenter, i enlighet med Guthrie och Parker (1989). Anledningarna till att Lundin Mining låtit den externa granskningen utebli efter sin första hållbarhetsrapport är svåra att spekulera om. Möjligtvis anser de att deras företag utstrålar tillförlitlighet gentemot sina intressenter på andra sätt.

I överensstämmelse med He och Loftus (2014) vidtar de studerade företagen, som bevisligen är verksamma i miljö känsliga industrier, åtgärder för att hantera sin miljöpåverkan. Det sker i mer eller mindre grad och en skillnad kan noteras mellan industrierna. Modeindustrin redovisar framförallt målsättningar för framtiden, samarbetsarrangemang och initiativ som de tar för att förbättra rådande miljöförhållanden. Det faktum att modeföretagen samarbetar med olika oberoende organisationer som anses legitima kan göra att företagen i enlighet med Oliver (1990) stärker förtroendet för hållbarhetsarbetet. Dock har påverkan från hela värdekedjan utelämnats i rapporterna vilket skapar svårigheter att utläsa och tolka de faktiska miljöeffekter som företagen har. Precis som Moneva et al. (2006) menar skulle en extern granskning av företagets verkliga miljöförstöring kunna vara av intresse för företagets intressenter. Det blir därmed tydligt att upprättandet av hållbarhetsredovisningar inte tillförlitligt legitimeras av användningen av GRI-ramverket, eftersom det kan antas att ett ansvarsfullt förhållningssätt inte alltid tillämpas av företagen trots att de följer en erkänd modell.

Gruvindustrin anger, i förhållande till modeindustrin, mer kvantitativ data som är mer anpassad och därmed mer applicerbar på GRI:s riktlinjer. Enligt Toppinen och Korhonen-

Kurki (2013) måste företag uppmärksamma intressenternas synpunkter och anpassa hållbarhetsredovisningen därefter, vilket kan tillämpas på flera av företagen eftersom de har angivit att de bortsett från indikatorer som inte anses relevanta ur ett intressentperspektiv. Dessutom har information redovisats i enlighet med intressenternas önskemål, exempelvis har H&M förändrat sin redovisning av kvantitativa upplysningar, under den studerade tidsperioden, till följd av externa reaktioner. Det går i led med Guthrie och Parker (1989) som menar att informationen skall kunna bedömas utifrån ett intressentperspektiv. Dessa anpassningar kan i enlighet med Dowling och Pfeffer (1975) bidra till ökad legitimitet och fortsatt existens för de studerade företagen.

Ett flertal andra anpassningar kan urskiljas från studien under tidsperioden med bland annat komprimerade och mer lättnavigerade hållbarhetsrapporter, samtidigt har ett flertal av företagen försvårat läsbarheten och strukturen. Exempelvis har LKAB gått från en välstrukturerad årsredovisning med integrerad hållbarhetsrapport till att för år 2012 och 2013 redovisa hållbarhetsarbetet utan någon som helst uppdelning i rapporten. Dessutom slutade H&M år 2012 att integrera ett GRI-index vilket tidigare underlättat läsning och tolkning av rapporten och Boliden frångick en fristående rapport för att integrera den i årsredovisningen år 2012 och framåt. Searcy och Buslovichs (2014) åsikter om att företagen skall skapa största möjliga värde för alla intressenter blir således ifrågasatt när rapporternas läsbarhet försämras genom otydlighet och avsaknad av struktur. Dock kan den varierande utformningen av hållbarhetsrapporter, som tillämpats under den studerade tidsperioden, bero på att företagen testat sig fram för att finna optimala lösningar för företagets intressenter.

Studiens urval berikas av börsnoterade, ett icke-börsnoterat samt ett statligt företag och denna variation kan vara en viktig aspekt att belysa utifrån den teoretiska referensramen. Fyra av de studerade företagen är börsnoterade och deras hållbarhetsredovisning skulle kunna motiveras av Griffin och Suns (2013) föreställning om att upplysningar lämnas på grund av aktieägarnas intresse. För Gina Tricot, som inte finns noterade på börsen, kan hållbarhetsredovisning istället relateras till Searcy och Buslovich (2014) vars vetenskapliga åsikter framhäver att redovisningen är ett verktyg för att forma relationer med alla sina intressenter. Den miljöpåverkan som såväl gruv- som modeindustrin bevisligen har, och som uppmärksammats av flertalet olika intressentgrupper, kan vara ett skäl för även icke-noterade företag inom dessa industrier att hållbarhetsredovisa för att legitimera sin fortsatta existens. Toppinen och Korhonen-Kurki (2013) menar att intressentrelationer kan förbättras av hållbarhetsredovisning vilket skulle kunna motivera att företagen, oavsett storlek och finansiering, har utvecklat sin hållbarhetsredovisning positivt. För LKAB är möjligheten att företaget hade hållbarhetsredovisat, även utan de nuvarande kraven från högre instanser, förmodligen stor då det är av vikt för alla sorters företag att säkra intressentrelationer samt skapa legitimitet.

5.2 GRI-indikatorer

Studien indikerar att utvecklingen av miljöredovisningen inom industrierna har varit positiv de senaste fem åren och i enlighet med vad Joseph (2012) förespråkar, kan den ökade redovisningen bero på det ökade externa tryck med krav på mer utförlig hållbarhetsredovisning som skildrats i problemdiskussionen. Utifrån det empiriska materialet kan det åskådliggöras att industrierna har fokuserat på och utvecklat redovisningen av olika indikatorer i överensstämmelse med Bewley och Li (2015) och Toppinen och Korhonen-Kurki (2013). Intressenternas kännedom om företagets miljöpåverkan har inverkan på den mängd upplysningar som företagen väljer att redovisa. Hållbarhetsredovisningen bör, enligt

Joseph (2012), fokusera på den information som intressenterna önskar vilket kan vara en bidragande orsak till de skillnader som finns mellan industrierna. Det massmediala tryck på modeindustrin som framkommer i det inledande kapitlet tyder på att modeföretagens intressenter tycks värna mer om den sociala- och etiska påverkan som industrin har. Således finns möjligheten att modeföretag prioriterar dessa aspekter framför miljöfrågor. Inom gruvindustrin sker produktionen i Sverige vilket innebär att gruvföretagen inte ställs inför en liknande problematik med exempelvis bristande arbetsvillkor och kan således fokusera på den del där de har störst påverkan, miljön.

Enligt Moneva et al. (2006) och Oliver (1990) kan indikatorer väljas partiskt och nyttjas till fördel för företagen, en synvinkel som kan vara intressant att notera i denna studie. Det framgår i det empiriska materialet att skillnaderna mellan industrierna är som störst inom kategorierna *Biologisk mångfald*, *Utsläpp till vatten*, *Produkter och tjänster* samt *Transport*. Den tydliga skillnad som går att observera inom *Biologisk mångfald* och *Utsläpp till vatten*, där modeindustrin har mycket bristfällig information, kan kopplas till det faktum att modeföretagen utelämnar uppgifter om den påverkan som deras underleverantörer har. Det kan anses vara problematiskt då modeföretagen har en stor indirekt påverkan på miljön och alltså utnyttjar den möjlighet som finns att undanhålla information, genom att inte redovisa miljöpåverkan i hela värdekedjan. Studiens företag gestaltar därmed de svårigheter som finns med frivilliga upplysningar i hållbarhetsredovisningen vilket enligt Bewley och Li (2015) kan utnyttjas till att tona ned eller helt utelämnas känslig fakta. Precis som att undanhålla information kan företagen enligt Bewley och Li (2015) och Dumay et al. (2010) välja att framhäva delar av sitt hållbarhetsarbete för att skapa positiv PR, vilket framförallt är påtagligt inom modeindustrin där hållbarhetsrapporterna genomsyras av hållbara initiativ och materialval. Uppmärksamheten fokuseras exempelvis på användningen av ekologisk bomull och återvunnen polyester. Däremot är informationen gällande de övervägande, icke miljövänliga, materialvalen i de flesta rapporter undermålig eller helt utesluten.

Skillnader i kategorierna *Produkter och tjänster* samt *Transport*, där modeindustrin redovisat indikatorer på en högre nivå, kan ha sin grund i industriernas olika verksamheter. Till skillnad från modeföretagen, som säljer färdiga produkter till slutkonsument, fungerar gruvföretagen mer som en leverantör av råmaterial vilket således kan påverka redovisningen inom dessa kategorier. De initiativ som modeföretagen tar för att samla in och återvinna sålda produkter blir inte lika tillämpbara på gruvföretagen då dessa inte agerar direkt mot slutkonsument utan säljer sina produkter för vidare förädling. I enlighet med Joseph (2012) kan de bristfälliga upplysningarna för gruvföretagen inom kategorin *Transport* vara en följd av att andra indikatorer prioriteras då de kan anses ha mer väsentlig påverkan och intresse för företagens intressenter.

Det empiriska materialet indikerar en nivåskillnad mellan de två industrierna angående redovisade miljöindikatorer vilket delvis skulle kunna förklaras av verksamheternas skilda karaktärer gällande produktion. För de företag som representerar modeindustrin i denna studie sker produktionen via underleverantörer i utvecklingsländer vilket skapar ett annorlunda utgångsläge i jämförelse med företagen inom gruvindustrin vars material produceras i Sverige. Miljöpåverkan från gruvföretagen sker således i det samhälle där de verkar vilket enligt Gray (1996) innebär att företagens verksamheter måste accepteras av samhället för att fortsatt existens skall vara möjlig. Externa reaktioner på negativ miljöpåverkan som förbises av företagen kan leda till att sociala kontrakt återkallas eller bryts. De böter och klagomål som företagen inom gruvindustrin erhållit under de studerade åren indikerar på att deras handlingar inte har stämt överens med samhällets förväntningar vilket enligt Deegan (2002) påverkar

företagens legitimitet. Eftersom produktionen för företagen inom modeindustrin inte är placerad i den del av världen där konsumtionen sker kan miljöpåverkan tänkas bli mer abstrakt och ogreppbar för merparten av intressenterna vilket kan ha föranlett att de externa reaktionerna har kommit att handla mest om sociala och etiska aspekter.

Sammantaget kan de erhållna skillnaderna i redovisning av miljöindikatorer möjligtvis härledas till att företagen redovisar, i enlighet med Parmar et al. (2010), för sina intressenter och då dessa intressen skulle kunna skilja sig mellan de olika industrierna kan fokus ha riktats på olika områden i hållbarhetsrapporterna. Trots att hållbarhetsrapporterna har upprättats på olika nivåer har de båda industrierna haft en positiv utveckling i redovisningen av miljöindikatorerna. Modeindustrin har haft en större utvecklingspotential då redovisningen, i början av den studerade tidsperioden, upprättats på en låg nivå och förhållandevis små förändringar har genererat högre poäng i studien. I motsats kan det krävas större ansträngning för förbättringar inom gruvindustrin då de redan år 2009 redovisade en hög kvalitet för miljöindikatorer. Att förbättringar för företagen inom gruvindustrin inte sker i fullt samma takt som för exempelvis H&M kan bero på att de kategorier av indikatorer som anses vara av intresse för företagens intressenter redan redovisas till hög grad vilket återigen kan kopplas till Parmar et al. (2010). En än mer utförlig redovisning kan vara alldeles för tidskrävande och innebära att kostnaden överstiger nyttan. Emellertid avspeglar den teoretiska referensramen att hållbarhetsrapporter skapar legitimitet och företagen inom båda industrierna bör således ha incitament att hela tiden utveckla hållbarhetsarbetet och redovisningen av det.

6. Slutsatser

I detta avslutande kapitel presenteras uppsatsens slutsatser genom att studiens problemformulering samt de två kompletterande underfrågorna besvaras. Därefter ges en avslutande diskussion med författarnas fria reflektioner kring valt ämne samt förslag på vidare forskning.

Till vilken grad redovisas Global Reporting Initiatives miljöindikatorer bland företag inom den svenska gruv- respektive modeindustrin?

En aspekt som noterats är att inget företag inom någon av industrierna redovisar samtliga miljöindikatorer som finns representerade i GRI:s ramverk, flertalet redovisas dessutom enbart till en viss grad vilket framförallt beror på att det saknas kvantitativ data. En ytterligare observation är att en självdeklarerad hållbarhetsrapport tycks avspegla en viss diskrepans mellan angiven och verklig tillämpningsnivå gällande miljöindikatorer. Det finns skillnader mellan industrierna där exempelvis nivå B inom gruvindustrin har genererat fler poäng i studien än motsvarande nivå inom modeindustrin. Detta beror framförallt på att modeindustrin redovisat flertalet indikatorer bristfälligt samtidigt som de själva angett att informationen är fullständig, något som inte sker i fullt lika stor utsträckning inom gruvindustrin. Den poängsättning som studien baseras på har för år 2013 genererat i genomsnitt 22 respektive 13 poäng för gruv- respektive modeindustrin av totalt 34. Detta indikerar att företagen inom gruvindustrin redovisar miljöindikatorer till en högre grad.

1. Hur skiljer sig redovisningen av miljöindikatorer mellan företag verksamma inom den svenska gruv- respektive modeindustrin?

Hållbarhetsredovisningen, med fokus på miljöindikatorer, har uppvisat skillnader mellan de företag inom gruv- och modeindustrin som granskats i denna studie. Samtliga företag inom gruvindustrin har, i förhållande till företagen inom modeindustrin, under hela den undersökta tidsperioden redovisat fler och mer utförliga miljöindikatorer. Samtidigt har de tillämpat GRI:s riktlinjer i större utsträckning. De studerade företagen inom modeindustrin har istället redovisat fler målsättningar, samarbetsarrangemang och miljöinitiativ i sina hållbarhetsrapporter, vilket i sig är bra, men avsaknaden av kvantitativ miljöinformation genom hela värdekedjan skapar svårigheter att greppa industrins faktiska miljöpåverkan. Några av de största skillnaderna har påvisats inom kategorierna *Biologisk mångfald*, *Utsläpp till vatten och avfall*, *Produkter och tjänster* samt *Transport* där företagen inom gruvindustrin redovisat mer utförlig information för de två förstnämnda och företagen inom modeindustrin för de två sistnämnda. Skillnaderna i redovisningen av kategorierna kan bero på att företagen är av olika karaktär och att prioriteringarna i miljöarbetet således skiftar för de undersökta industrierna.

2. Vilken utveckling av miljöindikatorer har skett inom industrierna från år 2009 till 2013?

De båda industrierna har utvecklats positivt för det studerade åren, samtliga företag har redovisat ett högre antal och/eller mer utförliga indikatorer från år 2009 till 2013. För de enskilda företagen har H&M genomgått den största utvecklingen för de studerade åren följt av Kappahl och Boliden på en delad andraplats. Sammantaget har dock industrierna utvecklats i

liknande takt. De kategorier som visat en mer framträdande utveckling är redovisningen av *Utsläpp luftföroreningar* och *Vattenföroreningar* för gruvindustrin samt *Energi* och *Material* för modeindustrin.

6.1 Avslutande diskussion

De studerande företagen i modeindustrin har, i förhållande till gruvindustrin, utformat sin hållbarhetsredovisning på ett sätt som skapat större svårigheter för läsbarhet och tolkning av rapporterna. Det är dock viktigt att poängtera att de olika initiativen som modeföretagen gör är otroligt viktiga sett ur ett miljöperspektiv och indikerar ett engagemang och ansvarstagande. Sammantaget har gruvföretagen emellertid upprättat sina miljöupplysningar på ett mer strukturerat sätt och gjort dem mer tillämpbara på GRI:s ramverk och indikatorer. Det har förmodligen spelat en betydande roll eftersom studien tar sin utgångspunkt i GRI:s riktlinjer. Som läsare gäller det dock att behålla ett kritiskt förhållningssätt vid granskning av samtliga rapporter eftersom hållbarhetsredovisning är frivillig och lämnade upplysningar kan vara både självberömande och selektiva.

Det resultat som studien indikerar upplevs något förvånande. Den inledande efterforskningen gav antydning om att båda industrier har en väsentlig och väldokumenterad miljöförstöring samtidigt som modeindustrin kritiserar mest för dess sociala påverkan. Det gav grund för ett antagande att det kunde finnas skillnader i redovisningen av miljöaspekter men inte till den grad som anges utifrån studien, där gruvindustrin har en klart högre kvalitet på sin redovisning. Att företagen inom modeindustrin redovisar såpass bristfällig information som de gör anses något förvånande då det kan tyckas att en verksamhet med omfattande miljöpåverkan bör redovisa betydligt utförligare upplysningar. Dessutom saknas så gott som all information om påverkan i produktionsledet, vilket förvisso orsakas av företagens underleverantörer, men torde vara av stor vikt för flertalet av företagens intressenter.

Insamlingen av det empiriska materialet motsvarade således inte författarnas förväntningar vilket gjorde uppsatsskrivandet än mer intressant och skapade utrymme för eftertanke i det analytiska arbetet. Det är dock viktigt att beakta att det begränsade urvalsantalet gör att studiens resultat varken kan generaliseras eller appliceras på industrierna som helhet. Sammanfattningsvis är dock vår förhoppning att denna studie har belyst ett intressant och relevant område som kan ge utrymme för djupare forskning i framtiden.

6.2 Förslag till vidare forskning

Uppsatsen har inte inkluderat de sociala eller ekonomiska perspektiv som ingår i GRI:s ramverk och fortsatt forskning kan således ta utgångspunkt i uppsatsens avsaknad. Det finns möjlighet att en sådan studie skulle indikera på andra resultat gällande skillnader och utveckling av respektive industri för samma tidsperiod. Således skulle spekulatjonen att modeindustrin fokuserar mer på de sociala och etiska aspekterna kunna bemötas.

En annan intressant vinkel vore att undersöka om det finns skillnader i utformning och omfattning av hållbarhetsredovisning mellan små och stora företag. Den här uppsatsen har utelämnat sådan djupgående information men författarna anar att en sådan skillnad kan vara påtaglig och påverka redovisningen.

7. Källförteckning

- Abresparr, S. & Nobell, M. 2012. Gruvdriften ger en oåterkallelig påverkan. *SvD*. [Elektronisk]. Tillgänglig: http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/gruvdriften-ger-en-oaterkallelig-paverkan_7785172.svd . (Hämtad: 2015-04-28).
- Arvidsson, S 2010, 'Communication of Corporate Social Responsibility: A Study of the Views of Management Teams in Large Companies', *Journal Of Business Ethics*, 96, 3, pp. 339-354, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 30 March 2015.
- Bewley, K, & Li, Y 2015, 'Disclosure of environmental information by Canadian manufacturing companies: A voluntary disclosure perspective', *Environmental Accounting & Management*, pp. 201-226, viewed 5 May 2015.
- Boliden. (2009-2013). Hållbarhetsrapovisning.
- Bryman, A. & Bell, E. 2011. *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Stockholm: Liber AB.
- Cho, C, Laine, M, Roberts, R, & Rodrigue, M 2015, 'Organized hypocrisy, organizational façades, and sustainability reporting', *Accounting, Organizations & Society*, 40, pp. 78-94, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 30 March 2015.
- D'Aquila, J 2012, 'Integrating Sustainability into the Reporting Process and Elsewhere. (cover story)', *CPA Journal*, 82, 4, pp. 16-24, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 1 April 2015.
- Deegan, C. (2002), "Introduction: the legitimising effect of social and environmental disclosures a theoretical foundation", *Accounting, Auditing & Accountability Journal* , Vol. 15 No. 3, pp. 282-311, viewed 9 April 2015.
- de Villiers, C, Low, M, & Samkin, G 2014, 'The institutionalisation of mining company sustainability disclosures', *Journal Of Cleaner Production*, 84, pp. 51-58, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 31 March 2015.
- Dowling, J. and Pfeffer, J. (1975), 'Organisational legitimacy: social values and organisational behaviour', *Pacific Sociological Review*, January, pp. 122-36, viewed 9 April 2015.
- Dumay, J, Guthrie, J, & Farneti, F 2010, 'Gri Sustainability Reporting Guidelines For Public And Third Sector Organizations', *Public Management Review*, 12, 4, pp. 531-548, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 9 April 2015.
- Engvall. 2007. *Textilier med ett smutsigt förflutet*. Swedwatch [Elektronisk]. Tillgänglig: http://www.swedwatch.org/sites/default/files/swedwatch_textilier_med_ett_smutsigt_forflutet.pdf (Hämtad: 2015-04-29).
- Erlandsson, J. 2012. Kläder har stor miljöpåverkan - så här minskar du den. *Ecoprofile*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.ecoprofile.se/thread-2586-klader-har-stor-miljopaverkan-sa-har-minskar-du-den.html> (Hämtad: 2015-04-28).

Erlingsson, C, & Brysiewicz, P 2013, 'Orientation among multiple truths: An introduction to qualitative research', *African Journal of Emergency Medicine*, 3, 2, pp. 92-99, viewed 10 April 2015.

Fernandez-Feijoo, B, Romero, S, & Ruiz, S 2014, 'Effect of Stakeholders' Pressure on Transparency of Sustainability Reports within the GRI Framework', *Journal Of Business Ethics*, 122, 1, pp. 53-63, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 30 March 2015.

FN. 2012. *FN & hållbar utveckling, Rio+20*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.fn.se/fn-info/vad-gor-fn/utveckling/hallbar-utveckling/> (Hämtad: 2015-03-30).

Fonseca, A, McAllister, M, & Fitzpatrick, P 2014, 'Sustainability reporting among mining corporations: a constructive critique of the GRI approach', *Journal Of Cleaner Production*, 84, pp. 70-83, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 31 March 2015.

Gina Tricot. (2012-2013). Hållbarhetsredovisning.

GRI. 2013. *G4 Sustainability Reporting Guidelines*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/GRIG4-Part1-Reporting-Principles-and-Standard-Disclosures.pdf> (Hämtad: 2015-03-31).

GRI. 2015. *What is GRI?*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <https://www.globalreporting.org/information/about-gri/what-is-GRI/Pages/default.aspx> (Hämtad: 2015-03-31).

Griffin, P, & Sun, Y 2013, 'Going green: Market reaction to CSRwire news releases', *Journal Of Accounting & Public Policy*, 32, 2, pp. 93-113, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 5 May 2015.

Guidry, R, & Patten, D 2012, 'Voluntary disclosure theory and financial control variables: An assessment of recent environmental disclosure research', *Accounting Forum*, 36, 2, pp. 81-90, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 5 May 2015.

Guthrie, J. and Parker, L.D. (1989), 'Corporate Social Reporting: a rebuttal of legitimacy theory', *Accounting and Business Research*, Vol. 9 No. 76, pp. 343-52, viewed 8 April 2015.

He, C, & Loftus, J 2014, 'Does environmental reporting reflect environmental performance? Evidence from China', *Pacific Accounting Review (Emerald Group Publishing Limited)*, 26, 1/2, pp. 134-154, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 5 May 2015.

Hedström, S. 2013. Svensk hållbarhet håller inte. *SvD*. [Elektronisk]. Tillgänglig: http://www.svd.se/kultur/svensk-hallbarhet-haller-inte_7917966.svd (Hämtad: 2015-04-28).
H&M. (2009-2013). Hållbarhetsredovisning.

Isaksson, R, & Steimle, U 2009, 'What does GRI-reporting tell us about corporate sustainability?', *TQM Journal*, 21, 2, pp. 168-181, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 9 April 2015.

Joseph, G 2012, 'Ambiguous but tethered: An accounting basis for sustainability reporting', *Critical Perspectives On Accounting*, 23, 2, pp. 93-106, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 9 April 2015.

Kappahl. (2010-2013). Hållbarhetsredovisning.

Kozlowski, A, Bardecki, M, & Searcy, C 2012, 'Environmental Impacts in the Fashion Industry: A Life-cycle and Stakeholder Framework', *Journal Of Corporate Citizenship*, 45, pp. 17-36, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 30 April 2015.

Kozlowski, A, Searcy, C, & Bardecki, M 2015, 'Corporate sustainability reporting in the apparel industry', *International Journal Of Productivity & Performance Management*, 64, 3, pp. 377-397, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 30 April 2015.

KPMG. 2013. *The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2013*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/corporate-responsibility/Documents/corporate-responsibility-reporting-survey-2013-exec-summary.pdf> (Hämtad: 2015-03-30).

LKAB. (2009-2013). Års- och hållbarhetsredovisning.

Lodhia, S, & Hess, N 2014, 'Sustainability accounting and reporting in the mining industry: current literature and directions for future research', *Journal Of Cleaner Production*, 84, pp. 43-50, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 31 March 2015.

Lundin Mining. (2011-2013). Hållbarhetsredovisning.

Lundström, E. 2013. Den lyckade gruvindustrins giftiga baksida. *F&F*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://fof.se/tidning/2013/3/artikel/den-lyckade-gruvindustrins-giftiga-baksida> (Hämtad: 2015-04-28).

Mihaela, N 2013, 'Environmental Monitoring and Sustainable Development', *Annals Of The University Of Oradea, Economic Science Series*, 22, 2, pp. 116-125, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 30 March 2015.

Milne, M, & Gray, R 2013, 'W(h)ither Ecology? The Triple Bottom Line, the Global Reporting Initiative, and Corporate Sustainability Reporting', *Journal Of Business Ethics*, 118, 1, pp. 13-29, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 26 March 2015.

Moneva, J, Archel, P, & Correa, C 2006, 'GRI and the camouflaging of corporate unsustainability', *Accounting Forum*, 30, 2, pp. 121-137, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 31 March 2015.

Naturvårdsverket. 2014. *Fakta om avfall*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Mark/Avfall/> (Hämtad: 2015-04-29).

Niinimäki, K, & Hassi, L 2011, 'Emerging design strategies in sustainable production and consumption of textiles and clothing', *Journal of Cleaner Production*, 19, 16, pp. 1876-1883, viewed 30 March 2015.

Nordmark, N. & Hjertström, A. 2013. Nedlagda gruvor - ett miljöproblem. *Svt*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.svt.se/nyheter/regionalt/norrboten/stora-problem-vid-nedlagda-gruvor> (Hämtad: 2015-04-28).

Oliver, C. (1990), 'Determinants of interorganizational relationships: integration and future directions', *Academy of Management Review*, Vol. 15 No. 2, pp. 241-65, viewed 9 April 2015.

Parmar, B, Freeman, R, Harrison, J, Wicks, A, Purnell, L, & de Colle, S 2010, 'Stakeholder Theory: The State of the Art', *Academy Of Management Annals*, 4, 1, pp. 403-445, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 8 April 2015.

Rienecker, L. & Stray-Jørgensen, P. 2008. *Att skriva en bra uppsats*. Malmö: Liber AB.

Searcy, C, & Buslovich, R 2014, 'Corporate Perspectives on the Development and Use of Sustainability Reports', *Journal Of Business Ethics*, 121, 2, pp. 149-169, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 8 April 2015.

Solberg. 2010. *Lindex CSR: CSR-sajt som huvudkanal*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.solberg.se/sv/Uppdrag/Lindex-CSR/> (Hämtad: 2015-04-28).

Svensk Handel. 2011. *Hållbart mode kliver fram*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.svenskhandel.se/Nyheter--rapporter/Nyheter/2011/Hallbart-mode-kliver-fram/> (Hämtad: 2015-04-28).

Swemin. u.å. *Fokusområde: Hållbarhet och energi*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.svemin.se/gruvindustrin/tillvaxtvision/fokusomrade-hallbarhet-och-energi> (Hämtad 2015-03-31).

Toppinen, A, & Korhonen-Kurki, K 2013, 'Global Reporting Initiative and social impact in managing corporate responsibility: a case study of three multinationals in the forest industry', *Business Ethics: A European Review*, 22, 2, pp. 202-217, Business Source Premier, EBSCOhost, viewed 26 March 2015.

Woodward, D., Edwards, P. and Birkin, F. (2001), 'Some evidence on executives' views of corporate social responsibility', *British Accounting Review*, Vol. 33 No. 3, pp. 357-97, viewed 9 April 2015.

Bilaga 1

G4-EN1

Materialanvändning mätt i vikt eller volym

Rapportera den totala vikten eller volymen av material som används till att producera eller paketera organisationens primära produkter och tjänster under rapporteringsperioden. Fördela enligt:

- *Icke-förnyelsebart material*
- *Förnyelsebart material*

Identifiera organisationens främsta produkter och tjänster och sammanställ det totala material som används, detta inkluderar:

- *Råmaterial (de fysiska resurser som används vid tillverkning)*
- *Associerade processmaterial (Det material som behövs för tillverkningsprocessen men som inte är en del av den slutliga produkten, t.ex. smörjmedel för tillverkning av maskiner)*
- *Halvfabrikat eller delar, inkluderar allt material, förutom råmaterialet, som är en del av slutprodukten*
- *Förpackningsmaterial (t.ex. papper, kartong, plast)*

För varje materialtyp, identifiera om den köpts från externa leverantörer eller hämtats internt (t.ex. genom egen produktion eller utvinning).

För varje materialtyp, identifiera om det härrör från icke-förnyelsebara eller förnyelsebara källor.

Ange om de data som hämtats eller beräknas härrör från direkta mätningar. Vid uppskattning, ange de metoder som används.

G4-EN2

Andel av använt material som är återvunnet

Rapportera andelen återvunna insatsvaror för att tillverka organisationens primära produkter och tjänster.

Identifiera den totala vikten eller volymen använt material som redovisats under G4-EN1. Med hjälp av dessa data, identifiera den totala vikten eller volymen som består av återvunnet material (vid uppskattning skall skattningsmetoder presenteras). Med hjälp av denna information skall andelen återvunnet insatsmaterial beräknas genom tillämpning av följande formel:

$(\text{Totalt återvunnet insatsmaterial} / \text{Totalt insatsmaterial}) \times 100$

G4-EN3

Energianvändning inom organisationen

- *Rapportera totala bränsleförbrukningen från icke-förnyelsebara källor i joule eller multiplar, inkludera de bränsletyper som används.*
- *Rapportera totala bränsleförbrukningen från förnyelsebara bränslen i joule eller multiplar, inkludera de bränsletyper som används.*

- *Rapportera totalt elförbrukning (uppvärmning, kylning och ånga) i joule, wattimmar eller multiplar*
- *Rapportera den totala el som säljs (uppvärmning, kylning och ånga) i joule, wattimmar eller multiplar*
- *Rapportera den totala energiförbrukningen i joule eller multiplar*
- *Rapportera de standarder eller metoder som används vid antaganden*
- *Rapportera källan till de omräkningsfaktorer som används*

Energi kan köpas från källor utanför organisationen eller produceras av organisationen själv. Endast energi som förbrukas av enheter som ägs eller kontrolleras av organisationen förväntas rapporteras i denna indikator.

G4-EN4

Energianvändning utanför organisationen

- *Rapportera den energi som förbrukas utanför organisationen i joule eller multiplar*
- *Rapportera de standarder eller metoder som används vid antaganden*
- *Rapportera källan till de omräkningsfaktorer som används*

Organisationen bedömer vilken/vilka av dess aktiviteter som orsakar energiförbrukning utanför själva organisationen samt bedömer själva de berörda beloppen. I denna indikator utesluts den energiförbrukning som rapporterats i G4-EN3.

För att bestämma betydelsen av dessa aktiviteter identifieras om aktiviteternas energiförbrukning:

- *Väsentligt bidrar till den totala förväntade energikonsumtionen utanför organisationen*
- *Erbjuder potentiella åtgärder för minskningar som skulle kunna vidtas eller påverkas av organisationen*
- *Bidrar till att organisationens risker, gällande klimatförändringsrelaterade risker (t.ex. finansiella, rättsliga, risker inom försörjningskedjan, produkter och kunder, rättstvister och renommériser), ökar*
- *Bedöms av nyckelintressenter (så som kunder, leverantörer, investerare och samhället)*
- *Resulterar från outsourcad verksamhet som tidigare utförts i egen regi, eller aktiviteter som normalt utförs internt av andra organisationer inom samma sektor*
- *Har identifierats som betydande inom sektorn*
- *Uppfyller eventuellt ytterligare kriterier för att fastställa relevans, vilken har utvecklats av organisationen eller av andra organisationer inom sektorn*

G4-EN5

Energiintensitet

- *Rapportera energiintensitetsförhållandet*
- *Rapportera de specifika mått som använts vid beräkningarna*
- *Rapportera de typer av energi om ingår i intensitetsförhållandet (bränsle, el, värme, kyla, ånga)*
- *Rapportera om det i förhållandet ingår energi som förbrukar inom organisationen, utanför eller båda*

Välj ett lämpligt förhållande till nämnaren som representerar utgången per styck, aktivitet eller något annat organisations specifikt mått. Det kan t.ex. vara:

- Antal enheter av en produkt,
- Produktionsvolym (ton, liter, MWh)
- Storlek (m^2 golvyta)
- Totalt antal heltidsanställda
- Monetära enheter (intäkter, försäljning)

Organisationer kan rapportera flera energiintensitetsförhållanden ifall de underlättar transparens och jämförbarhet. T.ex. kan separat nyckeltal beräknas efter:

- Affärsenhet eller anläggning
- Land
- Typ av källa
- Typ av aktivitet

Intensiteten beräknas genom att dividera den absoluta energiförbrukningen med organisationens specifika mått. Organisationen kan rapportera intensiteten av den energi som förbrukas inom organisationen eller utanför den. Om förhållandet beräknas både för den energi som förbrukas inom och utanför organisationen skall sådana förhållanden presenteras separat.

G4-EN6

Reducerad energiförbrukning

- Rapportera minskningen av energiförbrukningen som uppnåtts som en direkt följd av sparande och effektivitetsinitiativ, i joule eller multiplar.
- Rapportera de typer av energi som ingår i minskningarna (bränsle, el, värme, kyla och ånga)
- Rapportera den grund som används för beräkning av reducerad energiförbrukning (t.ex. basår eller baslinje), samt den grund som finns för att välja just denna.
- Rapportera de standarder, metoder och antaganden som används.

Beräkna eller uppskatta den energi som sparas genom initiativ för att minska energianvändningen eller genom energieffektivitet. Minskningar i energiförbrukning till följd av minskad produktion, kapacitet eller outsourcing skall inte ingå i denna indikator.

Ett initiativ inkluderar, som ett minimum:

- Förändrade processer
- Konvertering och eftermontering av utrustning
- Förändringar i anställdas beteende
- Verksamhetsförändringar

Ange om siffror på energibesparingarna uppskattas, modelleras eller inhämtas från direkta mätningar. Om uppskattning eller modellering används skall de metoder som brukas redovisas.

Organisationer kan välja att:

- Rapportera den reducerade energiförbrukningen genom att kombinera olika energityper

- *Rapportera den reducerade energiförbrukningen separat för bränsle, el, värme, kyla och ånga*

Organisationer kan välja att rapportera minskningarna aggregerade, genom enskilda initiativ eller som grupper av initiativ. Organisationer med många initiativ kan prioritera att rapportera om initiativ som tagits under rapportperioden och som har potential för att avsevärt bidra till att minska energiförbrukningen.

G4-EN7

Initiativ till energieffektiva produkter och tjänster och resultat i minskat energibehov

- *Rapportera minskningen i energianvändning till följd av de initiativ på energikrav som upprättats på sålda produkter och tjänster och som uppnåtts under rapporteringsperioden, i joule eller multiplar*
- *Rapportera den grund som används för beräkning av reducerad energiförbrukning (t.ex. basår eller baslinje), samt den grund som finns för att välja just denna*
- *Rapportera de standarder, metoder och antaganden som används*

Använd orienterade figurer och siffror, t.ex., de energikrav som finns på en bil eller en dator.

Konsumtionsmönster innefattar t.ex. 10% mindre energi per 100 km som rests eller per tidsenhet (timme, genomsnittlig arbetsdag).

Där det finns, använd branschspecifika standarder för att lämna denna information (t.ex. bränsleförbrukning för en bil som kör 100 km i 90 km/h).

G4-EN8

Total vattenförbrukning per källa

- *Rapportera den totala volym vatten som dras från följande källor:*
 - *Ytvatten, inklusive vatten från våtmarken, floder, sjöar och hav*
 - *Grundvatten*
 - *Regnvatten som samlats in direkt och lagrats av organisationen*
 - *Kommunala vattentäkter eller andra vattenverk*
- *Rapportera de standarder, metoder och antaganden som används..*

Denna indikator kan inkludera vatten som antingen hämtat direkt av organisationen eller via mellanhänder, så som vattenverk.

G4-EN9

Vattenkällor som väsentligt påverkas av vattenuttag

- *Redovisa det totala antalet vattenkällor som väsentligt påverkas av uttag enligt:*
 - *Storlek på vattenkälla*
 - *Huruvida källan betecknas som ett skyddat område (nationellt eller internationellt)*
 - *Den biologiska mångfaldens värde*
 - *Värdet eller betydelsen på vattenkällan för lokalsamhällen och ursprungsbefolkningar*
- *Rapportera de standarder, metoder och antaganden som används*

Identifiera vattenkällor som blir väsentligt påverkade av vattenuttag som görs av organisationen. Väsentligt uttag uppfyller en eller flera kriterier:

- *Uttag som står för i genomsnitt 5 % eller mer av den årliga genomsnittliga volymen av en viss vattenmassa*
- *Uttag från vattendrag som enligt experter är särskilt känsliga på grund av dess relativa storlek, funktion, status som sällsynt, hotad eller hotade system eller som finns till stöd för en viss typ av hotad art*
- *Alla uttag från en våtmark som anges i Ramsar Convention⁷⁸ eller något annat nationellt eller internationellt proklamerat skyddsområde, oavsett hastighet på vattenuttaget*
- *Vattenkällan har identifierats ha hög biologisk mångfald*
- *Vattenkällan har identifierats ha ett högt värde eller betydelse för lokala samhällen eller ursprungsbefolkningar*

G4-EN10

Återvunnen och återanvänd vattenvolym, i totala siffror och procent av totalt använd volym

- *Rapportera den totala vattenvolym som återvinns och återanvänds av organisationen*
- *Rapportera den totala vattenvolym som återvinns och återanvänds som en procentandel av det totala vattenuttaget vilket redovisas under G4-EN8.*
- *Rapportera de standarder, metoder och antaganden som används*

Identifiera den volym vatten som återvinns och återanvänds. Identifiera om vatten- eller flödesmätare saknas och om uppskattning eller modellering krävs.

Ett exempel: om organisationen har en produktionscykel som kräver 20 kubikmeter vatten per cykel och organisationen gör ett vattenuttag på 20 kubikmeter vatten för en produktionscykel och sedan återanvänder detta vatten för tre ytterligare cykler, då blir den totala volym vatten som återvinns och återanvänds för hela processen 60 kubikmeter.

G4-EN11

Operativa platser som ägs, hyrs eller förvaltas i eller intill skyddade områden med hög biologisk mångfald

- *Rapportera följande information för varje operativ plats som ägs hyrs eller hanteras i eller intill skyddade områden med hög biologisk mångfald:*
 - *Geografiskt läge*
 - *Underjordisk mark som kan ägas, hyras eller förvaltas av organisationen*
 - *Position i förhållande till det skyddade området eller den biologiska mångfalden utanför det skyddade området*
 - *Typ av verksamhet (kontor, tillverkning, produktion eller utvinning)*
 - *Storlek på operativ plats i km²*
 - *Värdet på den biologiska mångfalden kännetecknas av:*
 - *Attributet för det skyddade området eller den höga biologiska mångfalden utanför det skyddade området*
 - *Listning av skyddsstatus (tex IUCN-rödlistad)*

Identifiera placering och storlek på operativa enheter som ägs, hyrs eller förvaltas i eller intill skyddade områden hög biologisk mångfald, inkludera information om platser som formellt meddelats för framtida verksamhet.

G4-EN12**Väsentlig påverkan från aktiviteter, produkter och tjänster på den biologiska mångfalden i skyddade områden, eller områden med hög biodiversitet**

- *Rapportera typ av direkt eller indirekt effekt på den biologiska mångfalden med hänvisning till ett eller flera av följande:*
 - *Konstruktion eller användning av fabriker, gruvor och transportinfrastruktur*
 - *Förorening*
 - *Införandet av invasiva arter, skadedjur och patogener*
 - *Minskning av arter*
 - *Habitat omvandling*
 - *Förändringar i ekologiska processer bortsett från naturliga förändringar*
- *Rapportera direkta och indirekta positiva och negativa effekter med hänvisning till följande:*
 - *Arter som påverkas*
 - *Omfattning av områden som påverkas*
 - *Varaktighet av konsekvenser*
 - *Reversibla eller irreversibla effekter*

Identifiera betydande positiva och negativa effekter på den biologiska mångfalden till följd av aktiviteter, produkter och tjänster utförda av organisationen. Inkludera både direkta och indirekta effekter.

G4-EN13**Skyddade eller restaurerade livsmiljöer**

- *Rapportera storleken och placeringen av alla habitat i skyddade eller återställda områden, samt huruvida framgången av restaureringen var eller är godkänd av en extern part.*
- *Rapportera om partnerskap finns med en tredje part för att skydda eller återställa habitat skilda från där organisationen har bevakat och återställt eller genomfört skyddsåtgärder.*
- *Rapportera om status för varje område utifrån dess skicka vid utgången av rapporteringsperioden.*
- *Rapportera de standarder, metoder och antaganden som används.*

Denna indikator avser områden där sanering har avslutats eller områden som aktivt skyddats. Områden där verksamheten fortfarande är aktiv kan inräknas om de överensstämmer med definitionen av "återställd" eller "skyddad".

Om det finns regelverk eller licenskrav för skydd eller återställande av habitat skall informationen i denna indikator anpassas efter dessa krav.

G4-EN14**Totalt antal IUCN-rödlistade och nationellt skyddade arter per grad av utrotningsrisk med habitat i områden som påverkas av verksamheten**

- *Redovisa totala antalet IUCN-rödlistade arter och nationellt skyddade arter med habitat i områden som drabbas av organisationens verksamhet per grad av utrotningsrisk:*
 - *Akut hotad*
 - *Hotade*
 - *Sårbara*

- Nära hotade
- Livskraftig

Identifiera platser för habitat som påverkas av verksamheten i organisationen som omfattar arter på IUCN Red List of Threatened Species och på nationella eller regionalbevarande listor. Använd denna information för att identifiera det totala antalet arter i habitat för varje kategori av utrotningsrisk.

G4-EN15

Direkta utsläpp av växthusgas

- Rapportera direkta utsläpp av växthusgaser i ton av CO₂-ekvivalenter, oberoende av eventuell växthusgashandel såsom inköp, försäljning, överlåtelse av förskjutningar eller bidrag.
- Rapportera gaser som ingår i beräkningen (CO₂, CH₄, N₂O, HFCs, PFCs, SF₆, NF₃)
- Rapportera valt basår, motiv för valt basår, utsläpp under basåret samt bakgrund till någon väsentlig förändring i utsläpp som medförde omräkning av basårets utsläpp.
- Rapportera de standarder, antaganden och metoder som används.
- Rapportera källan till de utsläppsfaktorer som används samt den globala uppvärmningspotentialen (GWP).
- Rapportera vald konsolideringsmetod för utsläpp (t.ex. kapitalandel, finansiell kontroll eller driftskontroll).

Identifiera direkta utsläpp av växthusgaser från källor som ägs eller kontrolleras av organisationen, inkludera:

- Elproduktion, värme, kyla och ånga. Dessa utsläpp härstammar från förbränning av bränslen i stationära källor (tex pannor, ugnar och turbiner) samt från andra förbränningsprocesser som flammor.
- Fysikalisk eller kemisk behandling. De flesta av dessa utsläpp härstammar från tillverkning eller bearbetning av kemikalier och material (tex cement, stål, aluminium, ammoniak och avfallshantering).
- Transport av material, produkter, avfall, anställda samt passagerare. Dessa utsläpp härstammar från förbränning av bränslen i mobila förbränningskällor som ägs eller kontrolleras av organisationen (tex lastbilar, tåg, fartyg, flygplan, bussar eller bilar).
- Flyktiga utsläpp. Dessa härstammar från avsiktliga eller oavsiktliga utsläpp såsom utrustning som läcker från ledningar, packningar, metanutsläpp från kol, gruvor och avluftning; fluorkolväten (HFC) från kyl- och luftkonditioneringsutrustning; samt metanläckage från gas som transporteras.

G4-EN16

Indirekta, energirelaterade, utsläpp av växthusgas

- Rapportera energiindirekta utsläpp av växthusgaser i ton av CO₂ ekvivalenter, oberoende av eventuell växthusgashandel såsom inköp, försäljning, överlåtelse av förskjutningar eller bidrag.
- Rapportera, om tillgängliga, de gaser som ingår i beräkningen.
- Rapportera valt basår, motiv för valt basår, utsläpp under basåret samt bakgrund till någon väsentlig förändring i utsläpp som medförde omräkning av basårets utsläpp.
- Rapportera de standarder, antaganden och metoder som används.
- Rapportera källan till de utsläppsfaktorer som används samt den globala uppvärmningspotentialen (GWP).

- *Rapportera vald konsolideringsmetod för utsläpp (t.ex. kapitalandel, finansiell kontroll eller driftskontroll).*

Identifiera indirekta utsläpp av växthusgaser som härrör från generering av elektricitet, värme, kyla eller ånga som köpts eller förvärvat för egen förbrukning av organisationen. Uteslut andra indirekta utsläpp, vilka redovisas i indikator G4-EN17.

G4-EN17

Andra indirekta utsläpp av växthusgaser (GHG).

- *Rapportera andra indirekta växthusgasutsläpp i ton CO₂-ekvivalenter, exklusive indirekta utsläpp från köpt eller förvärvat el, värme, kyla och ånga som konsumeras av organisationen (dessa indirekta utsläpp rapporteras i Indikator G4-EN16). Uteslut all handel av växthusgas, såsom inköp, försäljning eller överlåtelse av utsläppsrätter.*
- *Rapportera gaser som ingår i beräkningen, om det finns tillgängligt.*
- *Rapportera biogena CO₂-utsläpp i ton CO₂-ekvivalenter.*
- *Rapportera andra indirekta utsläppskategorier och aktiviteter som ingår i beräkningen.*
- *Rapportera det valda basåret, motiv för valet basåret, utsläpp under basåret, och bakgrunden till betydande förändringar i utsläpp som utlöste omräkningar av basårets utsläpp.*
- *Rapportera standarder, metoder och antaganden som används.*
- *Rapportera källan av strålningsfaktorer som använts och de mått på den globala uppvärmningspotentialen (GWP) som använts eller en hänvisning till GWP.*

G4-EN18

Intensiteten av växthusgasutsläpp

- *Redovisa växthusgasutsläppens kvot.*
- *Rapportera företagets specifika metriska enhet som valts för att beräkna kvoten.*
- *Rapportera de typer av utsläpp av växthusgaser som ingår i kvoten: direkta och indirekta.*
- *Rapportera gaser som ingår i beräkningen.*

Välj en lämplig kvot som kan framställa prestation, aktivitet eller något annat företagsspecifikt mått. Detta kan innefatta, men är inte begränsat till:

- *Enheter av produkter*
- *Produktionsvolym (ton, liter, MWh)*
- *Storlek (m² golvyta)*
- *Antal heltidsanställda*
- *Monetära enheter (intäkter, försäljning)*

G4-EN19

Reducering av växthusgasutsläpp

- *Rapportera mängden utsläppsminskningar av växthusgaser som uppnåtts som en direkt följd av initiativ för att minska utsläppen, i ton CO₂-ekvivalenter.*
- *Rapportera gaser som ingår i beräkningen (CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆, NF₃, eller alla).*
- *Rapportera valt basår och motivera för det gjorda valet.*
- *Rapportera standarder, metoder och antaganden som använts.*
- *Rapportera om minskningar av växthusgaser inträffat i direkt eller indirekta utsläpp.*

Identifiera initiativ som genomförts som har reducerat utsläpp av växthusgaser.

Initiativen kan innefatta, men är inte begränsade till:

- *Förändrade processer*
- *Omvandling och reovering av utrustning*
- *Bränslebyte*
- *Förändringar i de anställdas beteende*

Företag med flera initiativ för att minska växthusgasutsläpp kan prioritera att rapportera de initiativ som har genomförts under rapporteringsperioden.

G4-EN20

Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen (ODS).

- *Rapportera produktion, import och export av ozonnedbrytande ämnen i ton.*
- *Rapportera ämnen som ingår i beräkningen.*
- *Rapportera standarder, metoder och antaganden som använts.*
- *Rapportera källan av de strålningsfaktorer som använts.*

Denna indikator omfattar produktion, import och export av ämnen som omfattas av bilagorna A, B, C, och E i UNEP 'Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer' liksom alla andra ODS som produceras, importerar, eller exporterar av företaget.

Beräkna produktionen av ozonnedbrytande ämnen som mängd producerad ODS, minus den mängd som förstörts av godkänd teknik och minus den mängd som använts uteslutande som råmaterial vid tillverkning av andra kemikalier. Uteslut det ODS som är återvunnet och återanvänt.

G4-EN21

Utsläpp av kväveoxider, svaveloxider samt andra luftföroreningar

- *Rapportera mängden väsentliga luftföroreningar, i kilogram eller mångfald för vart och ett av följande:*
 - *NO_x*
 - *Sox*
 - *Långlivade organiska föroreningar (POP)*
 - *Flyktiga organiska föreningar (VOC)*
 - *Farliga luftföroreningar (HAP)*
 - *Partiklar (PM)*
 - *Andra vanliga kategorier av luftutsläpp som identifierats i relevanta förordningar*
- *Rapportera standarder, metoder och antaganden som använts.*
- *Rapportera källan till de strålningsfaktorer som använts.*

Identifiera väsentliga luftföroreningar som företaget släpper ut och källor till väsentliga luftföroreningar som släpps ut i miljön.

Företag förväntas rapportera standarder, metoder och antaganden som använts för att beräkna och mäta luftutsläpp, med en hänvisning till de beräkningsverktyg som använts. Företag som omfattas av olika standarder och metoder bör beskriva val av metod. Eftersom beräkningen av vissa luftutsläpp (ex. NO_x) kräver komplex kvantifiering, ange metoden som använts för beräkningarna, genom en av följande metoder:

- Direkt mätning av utsläpp (ex. online-analysatorer)
- Beräkning baserad på platsspecifika data
- Beräkning baserad på publicerade strålningsfaktorer
- Uppskattning

G4-EN22

Totalt utsläpp till vatten i kvalitet och destination.

- Rapportera den totala volymen av planerade och oplanerade vattenutsläpp genom:
 - Destination
 - Kvalitet på vattnet, inklusive behandlingsmetod
 - Om det återanvänds av ett annat företag
- Rapportera standarder, metoder, och antaganden som har använts

Identifiera planerade och oplanerade vattenutsläpp (exklusive insamlat regnvatten och hushållsavlopp) per destination och ange hur den behandlas. De specifika val av kvalitetsparametrar varierar beroende på företagets produkter, tjänster och verksamhet.

G4-EN23

Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod.

- Rapportera total vikt av farligt och icke-farligt avfall, genom följande metoder:
 - Återanvändning
 - Återvinning
 - Kompostering
 - Förbättring, inklusive energiförbättring
 - Förbränning
 - Nedgrävning av sopor
 - Annat (anges av organisationen)
- Redovisa hur avfallsmetoden har fastställts:
 - Omhändertas direkt av företaget
 - Information som tillhandahålls av avfallsentreprenör

Identifiera avfallsvikt som skapats av verksamheten som kategoriseras som:

Farligt avfall (enligt definitionen i nationell lagstiftning)

Icke-farligt avfall (alla andra former av fast eller flytande avfall, exklusive avloppsvatten)

Om ingen viktdata finns tillgänglig, uppskatta vikten med hjälp av tillgänglig information om densitet, volym eller liknande information.

G4-EN24

Totalt antal och volym av väsentligt spill.

- Redovisa total mängd och total volym av dokumenterat, väsentligt spill.
- För spill som rapporteras i företagets bokslut, rapportera ytterligare följande uppgifter för varje sådant spill:
 - Placering av spill
 - Volym
 - Material av spill, kategoriserat efter:
 - Oljeutsläpp (jord- eller vattenytor)
 - Bränslespill (jord- eller vattenytor)
 - Spill av avfall (jord eller vatten ytor)
 - Spill av kemikalier (mestadels jord- eller vattenytor)

- *Annan (anges av organisationen)*
- *Rapportera effekterna av väsentligt spill*

Identifiera alla dokumenterade och väsentliga spill och volymen av detta spill. Identifiera vilket av detta spill som har eller kommer att redovisas i bokslutet.

G4-EN25

Vikt av transporterat, importerat, exporterat eller behandlat avfall som är miljöfarligt samt procent av transporterat avfall som fraktas internationellt.

- *Rapportera den totala vikten för var och en av följande:*
 - *Transporterat farligt avfall*
 - *Importerat farligt avfall*
 - *Exporterat farligt avfall*
 - *Behandlat farligt avfall*
- *Rapportera andelen farligt avfall som transporterats internationellt*

Identifiera farligt avfall som transporteras av eller på uppdrag av företaget inom rapporteringsperioden, per destination. Det inkluderar transport över operativa gränser och inom verksamheten. Avfall som transporteras mellan olika platser i organisationen räknas inte som importerat.

Identifiera den del av den totala mängden avfall per destination som behandlas av externa källor/leverantörer, som har transporterats, exporterats eller importerats av företaget.

Konvertera volymer till en uppskattad vikt med en kort förklaring av den metod som används.

G4-EN26

Identitet, storlek, skyddsstatus och värdet på biologisk mångfald avseende vattenmassor och tillhörande habitat som påverkas väsentligt av organisationens utsläpp av vatten samt avrinning.

- *Information om:*
 - *Storlek på vattenmassan och tillhörande habitat*
 - *Huruvida vattenmassan och tillhörande habitat betecknas som ett skyddat område (nationellt eller internationellt) eller ej.*
 - *Biologiskt mångfaldsvärde (t.ex. totalt antal skyddade arter)*

Identifiera vattenmassor som väsentligt påverkas av företagets avloppsvatten som uppfyller ett eller flera av följande kriterier:

- *Utsläppet står för i genomsnitt 5% eller mer av den årliga genomsnittliga volymen av vattenmassan*
- *Utsläpp, som på inrådan av yrkeskunniga (ex. kommuner), är kända för att ha eller kommer högst sannolikt att få betydande konsekvenser för vattenmassan och tillhörande habitat*
- *Utsläpp till vattendrag som erkänns av yrkesverksamma att vara särskilt känsliga på grund av deras relativa storlek, funktion, eller status som ett sällsynt, hotat systemet*
- *Vattenkällan har identifierats ha hög biologisk mångfald (ex. artrikedom)*
- *Vattenkällan har identifierats innefatta ett högt värde eller betydelse för lokalsamhällen*

G4-EN27**Omfattningen av minskad miljöpåverkan från organisationens produkter och tjänster.**

- *Rapportera kvantitativt i vilken utsträckning miljöpåverkan från produkter och tjänster har mildrats under rapporteringsperioden.*

Identifiera de specifika initiativ i rapporteringsperioden för att mildra den mest betydande miljöpåverkan av produkter i förhållande till:

- *Materialanvändning (ex. användning av icke-förnybara, energiintensiv, giftigt material)*
- *Vattenanvändning (ex. volymer som används under produktion eller användning)*
- *Utsläpp (ex. växthusgaser, gift, ozon-nedbrytande utsläpp)*
- *Avloppsvatten (som kvalitet på vatten som används vid tillverkning eller användning)*
- *Buller*
- *Avfall (ex. icke-återbetalningsbara, giftigt material eller föroreningar)*

Exempelvis vid utvärdering av vattenanvändning för en tvättmaskin kan faktorer uttryckas som att den använder 10% mindre vatten per 5kg tvätt.

G4-EN28**Procentandel av sålda produkter och deras förpackningar som återvinns efter kategori.**

- *Rapportera andelen återvunna produkter och förpackningsmaterial för varje produktkategori.*
- *Redovisa hur data har samlats in för denna indikator*

Identifiera mängden produkter och deras förpackningsmaterial som återvinns vid slutet av deras produktlivscykel inom rapporteringsperioden. Bortse från defekta och återkallade varor och återvinning eller återanvändning av förpackningar anmäls separat.

G4-EN29**Betydande böter och totalt icke-monetära sanktioner för brott mot miljölagstiftning och bestämmelser.**

- *Rapportera betydande böter och icke-monetära sanktioner i form av:*
 - *Totalt ekonomiskt värde på betydande böter*
 - *Totalt antal icke-monetära sanktioner*
 - *Stämningar vid tvister*
- *När företag inte har identifierat bristande åttlydnad gentemot lagar eller förordningar, räcker en kort redogörelse*

Identifiera administrativa eller rättsliga påföljder för underlåtenhet att följa miljölagar och förordningar, inklusive, som minst:

- *Internationella deklarationer, konventioner och fördrag, liksom nationella, regionala och lokala föreskrifter.*
- *Frivilliga miljöavtal med myndigheter som anses bindande och utvecklade som ett substitut för att implementering av nya regler.*

G4-EN30**Väsentlig miljöpåverkan genom transport av produkter, andra varor och material för företagets verksamhet, inklusive transport av arbetskraft**

- *När kvantitativa uppgifter inte lämnas, rapportera orsaken.*

- Redovisa hur miljöpåverkan genom transport av produkter, företagets anställda, och andra varor och material mildras.
- Rapport de kriterier och metoder som används för att avgöra vilka miljökonsekvenser som är betydande.

Identifiera de betydande miljökonsekvenserna av de transporter som utförs av företaget. I analysen ingår, minst:

- Energi användning (t.ex. olja, fotogen, bränsle, elektricitet)
- Utsläpp (t.ex. utsläpp av växthusgaser, ozon-nedbrytande ämnen, NO_x, SO_x och andra utsläpp till luft)
- Avloppsvatten (ex. olika typer av kemikalier)
- Avfall (ex. olika typer av förpackningsmaterial)
- Buller
- Spill (ex. utsläpp av kemikalier, oljor och bränslen)

G4-EN31

Sammanlagda utgifter och investeringar för miljöskydd

- *Rapportera totala utgifter för miljöskydd utifrån:*
 - *Avfallshantering, behandlingsutsläpp och saneringskostnader*
 - *Förebyggande och miljöledningskostnader*

Identifiera avfallshantering, behandlingsutsläpp och saneringskostnader baserade på utgifter som inkluderar, minst:

- *Behandling och bortskaffande av avfall*
- *Behandling av utsläpp*
- *Utgifter för inköp och användning av utsläppscertifikat*
- *Utgifter för utrustning, underhåll, driftsmaterial och tillkommande personalkostnader*
- *Försäkring för miljöansvar*
- *Saneringskostnader, inklusive sanering av spill*
- *Miljöutbildning*
- *Extra utgifter för installation av renare teknologi*
- *Extra utgifter för gröna inköp*

G4-EN32

Rapportera andelen nya leverantörer som kontrollerats utifrån miljöpåverkan.

- *Identifiera det totala antalet nya leverantörer som företaget övervägde att välja eller skriva avtal med. Identifiera antalet nya leverantörer som använder miljökriterier.*

G4-EN33

Väsentlig aktuell och potentiell negativ miljöpåverkan i värdekedjan samt vidtagna åtgärder.

- *Rapportera antalet leverantörer som omfattas av miljökonsekvensbedömningar.*
- *Redovisa antal leverantörer som anses ha betydande negativ miljöpåverkan.*
- *Rapportera de betydande, både faktiska och möjliga, miljöeffekter som identifierats i logistikkedjan.*
- *Rapportera andel leverantörer med betydande miljöpåverkan där förbättringar är överenskommit.*
- *Rapportera andel leverantörer med betydande miljöpåverkan med vilka relationerna avslutades som följd.*

I lämpligt sammanhang för betydande effekter uppmuntras företag att bryta ned informationen till leverantörens placering och den faktiska eller möjliga negativa miljöpåverkan. Negativa effekter inkluderar de som företaget har orsakat eller bidragit till, eller som kan kopplas till dess aktiviteter, produkter eller tjänster eller genom relationen till en leverantör.

G4-EN34

Antal klagomål på miljöpåverkan som är riktade och lösta genom formella klagomålsmekanismer.

- *Redovisa antalet totala klagomål på miljöpåverkan som arkiverats genom formella klagomålsmekanismer under redovisningsperioden.*
- *Av de identifierade klagomålen, rapportera hur många som var:*
 - *Adresserade under redovisningsperioden*
 - *Lösta under redovisningsperioden*
- *Redovisa antalet klagomål på miljöpåverkan som varit inlämnade innan redovisningsperioden som har avgjorts under redovisningsperioden.*

Om det ger ett lämpligt sammanhang på betydande effekter uppmuntras företag att bryta ned antalet klagomål på karaktär och lokalisering av klagomålet, samt den part som utfärdat klagomålet. Parter som lämnat klagomål kan vara:

- *Interna intressenter (ex. anställda)*
- *Externa intressenter (ex. leverantörer, det lokala samhället)*